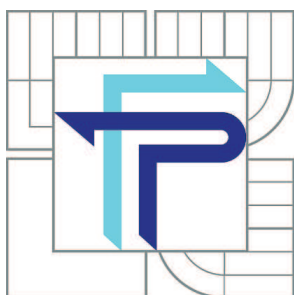

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK VE SPOLEČNOSTI PANACHILLES A. S.

DEBT COLLECTION IN COMPANY PANACHILLES A. S.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

PETRA ŠMEHLÍKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Mgr. HELENA MUSILOVÁ

BRNO 2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Šmehlíková Petra

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Vymáhání pohledávek ve společnosti PANACHILLES a. s.

v anglickém jazyce:

Debt Collection in Company PANACHILLES a. s.

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému

Vlastní návrhy řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- BAŘINOVÁ, D., VOZŇÁKOVÁ, I. Pohledávky – právně – daňově – účetně. 3. rozšířené vydání Praha: GRADA Publishing, 2007. 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3.
- BUREŠ, J., DRÁPAL, L. Občanský soudní řád I. a II. díl. Komentář. Praha: C. H. BECK, 2009. 3392 s. ISBN 978-80-7400-107-9.
- KINDL, M., ŠÍMA, A., DAVID, O. Občanské právo procesní. 2. vydání Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 407 s. ISBN 978-7380-098-7.
- VAIGERT, D. a kol. Pohledávky – Právní příručka věřitele. 1. vydání Brno: Computer Press, 2006. 284 s. ISBN 80-251-0881-3.
- WINTEROVÁ, A. a kolektiv. Civilní právo procesní. 4. aktualizované vydání Praha: Linde, 2006. 729 s. ISBN 80-7201-595-8.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Helena Musilová

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2009/2010.

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA

V Brně, dne 03.06.2010

Abstrakt:

Bakalářská práce se bude zabývat problematikou vymáhání pohledávek. Poskytne přehled o procesu vymáhání pohledávek dle občanského soudního řádu a exekučního řádu. Dále poskytne informace o rozhodčím řízení.

Cílem této práce je navrhnout společnosti Panachilles, a.s. nejefektivnější způsob vymáhání jejích pohledávek.

Abstract:

My bachelor thesis deals with problems of debt collection. It gives a summary of process of debt collection in Code Civil Procedure and Enforcement Regulations. It gives summary of arbitration procedure.

The aim of this thesis is propose the most effective way of debt collection for company Panachilles, a.s.

Klíčová slova:

Pohledávka, závazek, věřitel, dlužník, vymáhání pohledávek, výkon rozhodnutí, exekuce.

Key words:

Debt, engagement, creditor, debtor, debt collection, enforcement, execution.

Bibliografická citace:

ŠMEHLÍKOVÁ, P. *Vymáhání pohledávek ve společnosti PANACHILLES a. s.* Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010. 51 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Helena Musilová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně.
Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 3. června 2010

.....

Petra Šmehlíková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, Mgr. Heleně Musilové, za odborné konzultace, cenné připomínky a rady. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za umožnění studia na Fakultě podnikatelské.

Obsah

ÚVOD.....	9
VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE.....	10
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	11
1.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY, KTERÉ UPRAVUJÍ PROBLEMATIKU POHLEDÁVEK.....	11
1.2 POHLEDÁVKA.....	12
1.3 PŘÍSLUŠENSTVÍ POHLEDÁVKY	13
1.3.1 Smluvní úroky	13
1.3.2 Úroky z prodlení	13
1.3.3 Poplatek z prodlení	14
1.3.4 Náklady spojené s uplatněním pohledávky	14
1.4 ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVEK.....	14
1.5 PROMLČENÍ A PREKLUZE.....	16
1.6 ZÁNİK POHLEDÁVKY	17
1.6.1 Splnění dluhu	17
1.6.2 Dohoda věřitele s dlužníkem.....	17
1.6.3 Nemožnost plnění.....	18
1.6.4 Odstoupení od smlouvy.....	18
1.6.5 Odstupné	18
1.6.6 Narovnání	19
1.6.7 Splynutí	19
1.6.8 Započtení	19
1.6.9 Smrt věřitele nebo dlužníka.....	19
1.7 VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK	20
1.7.1 Nálezací řízení v rozhodčím řízení.....	20
1.7.2 Nálezací řízení dle občanského soudního řádu	21
1.7.3 Vymáhání pohledávky ve zkráceném civilním řízení	23
1.7.4 Výkon rozhodnutí dle občanského soudního řádu	23
1.7.5 Exekuce dle exekučního řádu.....	24
1.7.6 Rozdíl mezi výkonem rozhodnutí a exekucí.....	27
1.8 ÚČETNÍ A DAŇOVÁ CHARAKTERISTIKA POHLEDÁVEK	27
2 ANALÝZA PROBLÉMU.....	29
2.1 INFORMACE O SPOLEČNOSTI PANACHILLES, A. S.	29
2.2 ANALÝZA PROBLÉMU A SOUČASNÉ SITUACE	30
3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ.....	35
3.1 PROBLEMATICKÁ POHLEDÁVKA.....	35
3.2 PREVENCE VZNIKU PROBLEMATICKÉ POHLEDÁVKY	35
3.2.1 Zjištění informací o obchodním partnerovi	35
3.2.2 Uzavření smlouvy.....	37
3.2.3 Smlouva s rozhodčí doložkou.....	38
3.2.4 Bankovní záruka	38
3.3 MOŽNOSTI ŘEŠENÍ PROBLEMATICKÉ POHLEDÁVKY	39

3.3.1 Vymáhání pohledávky věřitelem	39
3.3.2 Vymáhání pohledávek dle občanského soudního řádu	41
3.3.3 Vymáhání pohledávek v rozhodčím řízení	42
3.3.4 Vymáhání pohledávky prostřednictvím inkasní kanceláře	43
3.3.5 Postoupení pohledávky	44
3.3.6 Faktoring	45
3.3.7 Zápočet pohledávky	45
3.4 SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ZPŮSOBŮ VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK	45
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	49
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	50
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....	51
SEZNAM PŘÍLOH.....	51

Úvod

Vymáhání pohledávek je velmi obsáhlým a dle mého názoru i více než zajímavým tématem. S problematikou nesplacených pohledávek se dříve či později setká naprostá většina podnikatelských subjektů. Bohužel se čím dál tím častěji setkáváme se subjekty, které se snaží najít různé nedokonalosti ve smlouvách, zákonech aj., aby se vyhnuly povinnosti dostát svým závazkům. Narůstající množství nesplacených pohledávek může znamenat pro společnosti velmi vážné následky. Začala jsem se tedy o toto téma zajímat a zejména z výše uvedených důvodů jsem se pro téma vymáhání pohledávek rozhodla.

Obrátila jsem se tedy na společnost Panachilles, a.s., jež má sídlo nedaleko mého bydliště, s nabídkou zpracování bakalářské práce na téma vymáhání pohledávek. Při konzultaci mi předseda představenstva této společnosti potvrdil, že i když společnost vznikla teprve nedávno, v roce 2008, již nyní má problém s velkým procentem nesplacených pohledávek.

Obsahem první kapitoly bude rozebrání problematiky pohledávek z právního hlediska, bude zde popsáno, které právní předpisy upravují problematiku pohledávek, dále zde uvedu jak pohledávky vznikají i zanikají. Vysvětlím zde nalézací řízení dle občanského soudního řádu a v rozhodčím řízení, a postup vymáhání pohledávek dle občanského soudního řádu a exekučního řádu.

V další části této práce bude popsána historie společnosti Panachilles, a.s., její předmět podnikání a analýza výše pohledávek po splatnosti této společnosti. Objasním zde postup, jakým si společnost Panachilles, a.s. zajišťuje vymožení svých pohledávek, zda využívá nějaké zajišťovací instrumenty, a jaké způsoby při vymáhání svých pohledávek využívá. Na základě zjištěných informací bude této společnosti v další části této bakalářské práce navržen efektivní způsob vymáhání pohledávek.

Vymezení problému a cíle práce

Hlavním problémem společnosti Panachilles, a.s. je stále narůstající počet pohledávek po splatnosti. Tento fakt pramení ze skutečnosti, že společnost nečiní žádná preventivní opatření, aby se těmto problémům vyhnula, a vedení společnosti má laxní přístup k vymáhání pohledávek. Vedení této společnosti také není dostatečně obeznámeno s možnostmi vymáhání pohledávek.

Cílem této práce tedy bude nalézt a navrhnout efektivní řešení vymáhání pohledávek pro tuto konkrétní společnost.

Metody zpracování bakalářské práce

Dedukce

Dedukce je proces vycházející ze zákonů logiky. Deduktivní metoda je odvození tvrzení vyvozovaných z jiných tvrzení (premis), přičemž odvozování je jisté, nikoliv jen pravděpodobné. Jde o způsob logického myšlení, kde myšlenkový řetězec postupuje od obecných teorií k jednotlivostem, zvláštnostem.

Analogie

Analogie je vztah dvou různých věcí, které se v něčem podobají a dají se tedy srovnávat. Jinými slovy je to také stanovení podobnosti některých stránek, vlastností a vztahů mezi netotožnými objekty. Analogický závěr nemá hodnotu důkazu.

Analýza

Analýza je myšlenkový proces rozčleňování určitého objektu na jednotlivé části, čili rozklad složitějších skutečností na jednodušší. Toto umožňuje oddělení podstatného od nepodstatného a složité zredukovat na jednoduché. Cílem analýzy je poznat části jako prvky složitého celku.

Indukce

Indukce je přechod od jednotlivých faktů k obecným tvrzením. Platí-li pro předmět A1 určitá skutečnost B, pro předmět A2 také skutečnost B, pro n-tý předmět A_n také skutečnost B, pak můžeme obecně říci, že pro všechny předměty A platí skutečnost B.

1 Teoretická východiska práce

V části „Teoretická východiska práce“ se budu zabývat základními pojmy, které jsou nezbytné k pochopení dalších částí práce, jimiž jsou „Analýza problému“ a „Vlastní návrhy řešení.“ V teoretické části bude popsáno vše, co je potřeba vědět o pohledávkách, jejich vzniku, obsahu, příslušenství pohledávek aj. Dále zde bude popsáno, jak lze předcházet neplnění závazků ze strany dlužníků, jaké existují zajišťovací prostředky, jak mohou pohledávky zanikat. Dalším, co zde bude vysvětleno, bude institut promlčení. V hlavní části bude vysvětleno nalézací řízení dle občanského soudního řádu a v rozhodčím řízení, a dále zde budou popsány způsoby vymáhání pohledávek podle občanského soudního řádu a exekučního řádu.

1.1 Právní předpisy, které upravují problematiku pohledávek

Základními právními předpisy, které upravují problematiku pohledávek, jsou:

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník,
zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník,
zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti.

Dalšími předpisy, které souvisí s problematikou vymáhání pohledávek:

- zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání,
- zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení,
- zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní,
- zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním,
- zákon č. 634/2004 Sb., o soudních poplatcích,
- zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách
- a další zákony.

1.2 Pohledávka

Pohledávku můžeme chápat jako právo jedné strany (věřitele) na plnění závazku (dluhu) druhou stranou (dlužníkem). K datu splatnosti pohledávky vzniká dlužníkovi povinnost tuto pohledávku uhradit.

Obsah pohledávky

Obsahem pohledávky může být peněžité i nepeněžité plnění.

Peněžité plnění znamená plnění formou poskytnutí peněžní částky. Tento způsob plnění je v praxi nejčastější.

Nepeněžité (naturální) plnění znamená plnění jinou formou než formou poskytnutí peněžní částky. Spočívá v poskytnutí určité věci nebo určité činnosti. Věc může být určena buď druhově nebo individuálně.

Pluralita pohledávek

Často se lze setkat se situací, kdy vůči jednomu věřiteli má povinnost plnit více dlužníků, nebo více věřitelům má povinnost plnit jen jeden dlužník. Pluralita na straně věřitelů se nazývá aktivní solidarita a na straně dlužníků pasivní solidarita.

V souladu s ustanovením § 511 zákona č. 40/1964 Sb., ObčZ, si může věřitel v případě plurality na straně dlužníků vybrat kteréhokoliv dlužníka a na něm vymáhat celé plnění své pohledávky. Toto nemůže udělat v případě, že je dlužník zavázán plnit pouze určitý díl. V tomto případě se může věřitel domáhat pouze plnění tohoto dílu. (7)

V souladu s ustanovením § 512 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., ObčZ může věřitel v případě plurality na straně věřitelů u dělitelného plnění požadovat plnění jen svého dílu. Velikost tohoto dílu je buď stejná mezi všemi věřiteli, nebo je určena dohodou mezi věřiteli. U nedělitelného plnění může dlužník poskytnout plnění jen jednomu z více věřitelů. V tom případě je dlužník zproštěn od placení závazků ostatním věřitelům, protože poskytnutím plnění jednomu věřiteli jeho dluh u ostatních věřitelů zanikne. (7)

Vznik pohledávky

Pohledávka vzniká z právních úkonů, zejména ze smluv, např. z kupní smlouvy, smlouvy o dílo, o úvěru, z darovací smlouvy, smlouvy o půjčce, atd. Pohledávky vznikají i z jiných právních skutečností, kterými jsou např. způsobená škoda a bezdůvodné obohacení.

1.3 Příslušenství pohledávky

Dle § 121 zákona č. 40/1964 Sb., ObčZ jsou příslušenstvím pohledávky věci, jež náležejí vlastníku věci hlavní a jsou určeny k tomu, aby byly s věcí hlavní trvale užívány. Příslušenstvím pohledávky jsou smluvní úroky, úroky z prodlení, poplatek z prodlení, náklady spojené s uplatněním pohledávky včetně nákladů případného soudního řízení a s ním spojeného právního zastoupení. Příslušenstvím pohledávky není smluvní pokuta.

1.3.1 Smluvní úroky

Smluvní úroky jsou odměnou věřitele za využití zapůjčené jistiny (např. peněžité půjčky). Výše úroků se obvykle stanovuje jako určité procento z jistiny za určitou dobu, zpravidla za rok. Smluvní strany se dohodnou na termínech splatnosti smluvených úroků, které však musí být nejpozději v termínu splatnosti jistiny. Smluvní úroky nejsou součástí jistiny, proto se dále neúročí. (8)

1.3.2 Úroky z prodlení

Výši úroků z prodlení upravuje Nařízení vlády č. 142/1994 Sb., podle nějž úroky z prodlení činí ročně dvojnásobek diskontní sazby, stanovené Českou národní bankou a platné k prvnímu dni prodlení s plněním peněžitého dluhu. Úroky z prodlení jsou sankcí za porušení povinnosti. Jejich zaplacení může požadovat věřitel i tehdy, nebyly – li ve smlouvě stanoveny. Nárok na úroky z prodlení nevzniká v případě prodlení se splněním závazku nepeněžitého. (8)

1.3.3 Poplatek z prodlení

V souladu s ustanovením § 697 zákona č. 40/1964 Sb., ObčZ je poplatek z prodlení povinen zaplatit nájemce bytu v případě, že nezaplatí nájemné nebo úhradu za plnění poskytovaná s užíváním bytu do pěti dnů po jejich splatnosti. Výši poplatku z prodlení stanovuje nařízení vlády č. 142/1994 Sb., které stanoví výši poplatku z prodlení za každý den prodlení 2,5 promile dlužné částky, nejméně však 25 Kč za každý i započatý měsíc prodlení. (8)

1.3.4 Náklady spojené s uplatněním pohledávky

V případě, že byla v soudním řízení úspěšně uplatněna náhrada nákladů spojených s uplatněním pohledávky, má věřitel právo na jejich náhradu. Náklady spojenými s uplatněním pohledávky jsou např. náklady na soudní řízení a náklady právního zastoupení. (8)

1.4 Zajištění pohledávek

Zajištění pohledávek je velmi důležitým instrumentem, a to zejména z důvodu lepšího postavení věřitele v případě, že se jeho pohledávka stane nedobytnou. I když si věřitel zjistí informace o bonitě a důvěryhodnosti svého obchodního partnera, neznamená to ještě, že tento obchodní partner pohledávku uhradí. Rozhodně je efektivnější si pohledávku tzv. „pojistit“, než ji pak složitě vymáhat. K tomu slouží řada zajišťovacích instrumentů, kterými jsou např. zástavní právo, ručení, postoupení pohledávky, bankovní záruka, aj. V této části budou rozebrány nejzákladnější a nejpoužívanější zajišťovací instituty. Problematiku zajištění upravuje jak občanský, tak obchodní zákoník.

Smluvní pokuta

Institut smluvní pokuty je upraven v § 544 a § 545 zákona č. 40/1964 Sb., ObčZ V zákoně č. 513/1991 Sb., ObchZ smluvní pokutu upravují § 300 až § 302. Smluvní pokuta je vedlejší úmluva ve smlouvě, kterou se obě strany navzájem zajišťují pro případ neplnění smluvních povinností. Smluvní pokuta musí být ujednána v písemné podobě, kde bude určena její výše. Ta nemusí být určena konkrétní částkou, ale může

být určena i procentem z kupní ceny. Ve smlouvě musí být stanoveno, za jaké porušení závazku se smluvní pokuta sjednává. (8)

Zajištění postoupením pohledávky

K postoupení pohledávky dochází písemnou smlouvou, kterou uzavřou původní věřitel – postupitel, a nový věřitel – postupník. K postoupení pohledávky není zapotřebí souhlasu dlužníka, nicméně je nutné mu tuto skutečnost oznámit. (8)

Uznání závazku

Uznání závazku působí jako institut, kterým může věřitel dosáhnout prodloužení promlčecí doby. Je komplexně upraven jak v ObchZ, tak v ObčZ. Dle ObchZ uzná-li dlužník písemně svůj závazek, běží nová čtyřletá promlčecí doba, která začíná plynout od okamžiku tohoto uznání. Závazek může být dlužníkem uznán opakovaně, přičemž od každého takového uznání běží nová promlčecí doba. Tato doba však nesmí být delší než deset let ode dne, kdy začala běžet poprvé. Dle ObčZ po písemném prohlášení o uznání dluhu běží nová, desetiletá promlčecí lhůta. (8)

Bankovní záruka

Bankovní záruka je zvláštním druhem ručení, kdy ručitelem je banka. Tato písemně prohlásí v záruční listině, že bude plnit za dlužníka v případě, že dlužník sám nebude plnit své závazky vůči věřiteli. Poté sama bude po dlužníkovi svou pohledávku vymáhat. Záruční listina obsahuje částku, do jejíž výše se banka zavazuje ručit a podmínky, za kterých záruku poskytuje. Bankovní záruka je zásadně úplatná. (7)

Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti

Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti je dalším zajišťovacím instrumentem, jehož nesporná výhoda je v tom, že je titulem pro výkon rozhodnutí, což znamená, že je možno rovnou přistoupit k vymáhání pohledávky výkonem rozhodnutí nebo exekucí soudním exekutorem. Tento zápis je vhodné sepsat před dodáním zboží nebo poskytnutí služby odběrateli. Podmínkou je ochota dlužníka přistoupit k tomuto úkonu. (8)

Zajistit si pohledávku lze i jinými způsoby, mezi které můžeme zařadit např. exekutorský zápis s doložkou vykonatelnosti, což je obdoba notářského zápisu s doložkou přímé vykonatelnosti. Mezi další, méně využívané zajišťovací instrumenty lze zařadit např. přistoupení k závazku, složení jistoty, zajištění převodem práva, ručení apod.

1.5 Promlčení a prekluze

Promlčení v obchodně – závazkových vztazích upravují především zákon č. 40/1964 Sb. a zákon č. 513/1991 Sb. Každý z těchto zákonů má vždy samostatnou právní úpravu promlčení. Vondráková definuje institut promlčení takto: „Promlčení představuje jeden z právních následků marného uplynutí doby. Právní účinky promlčení nastávají tehdy, uplynul-li zákonem stanovený čas, aniž by oprávněný subjekt (věřitel pohledávky) své právo uplatnil u soudu. Uplynutím promlčecí doby dochází k zániku nároku, tj. zániku vynutitelnosti práva, nikoli však k zániku práva jako takového.“ (8)

Dle ustanovení § 101 zákona č. 40/1964 Sb., je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé, tzn. ode dne, kdy mohlo být uplatněno u soudu. Dle ustanovení § 110 téhož zákona může dojít k přetržení promlčecí doby, čímž přestane běžet původní promlčecí doba a začne běžet nová, desetiletá promlčecí doba. Toto může nastat v případě, kdy dlužník písemným prohlášením uzná svůj dluh co do důvodu a do výše, a v případě bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu.

Dle ustanovení § 397 zákona č. 513/1991 Sb. činí obecná promlčecí doba 4 roky. Ustanovení § 401 téhož zákona stanoví, že strana, vůči níž se právo promlčuje může jednostranným písemným prohlášením druhé straně prodloužit promlčecí dobu, a to i opakovaně. Celková promlčecí doba však nesmí být delší než 10 let od doby, kdy počala poprvé běžet.

Prekluzí dochází k zániku práva jako takového marným uplynutím doby, což znamená, že po uplynutí této doby se již věřitel nedomůže vymožení své pohledávky. Proto je

také prekluzivní lhůta nazývána lhůtou propadnou. Na rozdíl od promlčení k této skutečnosti soud přihlédne sám z úřední povinnosti. (8)

1.6 Zánik pohledávky

Zánik pohledávky je přirozeným završením vztahu mezi věřitelem a jeho dlužníkem. Optimálním způsobem zániku pohledávky je její uhrazení ve lhůtě splatnosti.

1.6.1 Splnění dluhu

Nejčastějším způsobem zániku závazku je jeho splnění v předem smluveném termínu. Dlužník poskytne věřiteli sjednané plnění a věřitel toto plnění přijme. Závazek zaniká také pozdním plněním, pokud před tímto plněním již nezanikl např. v důsledku odstoupením věřitele od smlouvy. Pokud lze závazek splnit více způsoby, má dlužník právo určit způsob plnění, není-li mezi věřitelem a dlužníkem ve smlouvě sjednáno, že toto právo má věřitel. Dle ustanovení § 340 zákona č. 513/1991 Sb., ObchZ není-li ve smlouvě určena doba plnění, má se za to, že věřitel má právo požadovat plnění ihned poté, co byla smlouva uzavřena, a dlužník musí plnit ihned poté, co jej k tomu věřitel vyzve. (8)

1.6.2 Dohoda věřitele s dlužníkem

Novace

Novaci upravuje ustanovení § 570 a násl. zákona č. 40/1964 Sb. Novací nazýváme dohodu věřitele s dlužníkem, kterou nahradí dosavadní závazek závazkem novým. Původní závazek zanikne a dlužník místo něj plní závazek nový. Pokud se nahrazuje závazek původně zřízený písemnou formou, musí být dohoda o zřízení závazku nového také v písemné formě. (8)

Dissoluce

Úprava dissoluce je zakotvena v ustanovení § 570 a násl. zákona č. 40/1964 Sb. Dlužník má možnost s věřitelem uzavřít písemnou dohodu, ve které se dohodnou na zrušení dlužníkovy závazku či části jeho závazku, a to i přesto, že není zcela splněn. Pokud s

touto dohodou souhlasí obě strany, pak dlužníkův závazek zaniká, a narozdíl od novace nový závazek nevzniká. (8)

1.6.3 Nemožnost plnění

V důsledku objektivních či subjektivních okolností na straně dlužníka může dojít k situaci, která mu znemožňuje plnění závazku. Pokud však nastane situace, kdy dlužník svůj závazek může plnit i za ztížených podmínek, s většími náklady, případně až po sjednaném termínu, pak se toto za nemožnost plnění nepovažuje. (7)

1.6.4 Odstoupení od smlouvy

Odstoupení od smlouvy je jednostranným právním úkonem jednoho z účastníků smlouvy, který má za následek zrušení této smlouvy. Od smlouvy lze odstoupit pouze v případech stanovených ve smlouvě nebo v zákoně. Důvodem pro odstoupení od smlouvy je porušení povinností vyplývajících ze smlouvy nebo z obchodního zákoníku. Ustanovení § 345 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., ObchZ rozlišuje podstatné a nepodstatné porušení smlouvy. Porušení smlouvy podstatným způsobem nastane v případě, kdy strana porušující smlouvu věděla v době uzavření smlouvy nebo v této době bylo rozumné předvídat s přihlédnutím k účelu smlouvy, že druhá strana nebude mít zájem na plnění povinností při takovém porušení této smlouvy. V pochybnostech se má za to, že porušení smlouvy není podstatné. V případě porušení smlouvy podstatným způsobem má oprávněná strana právo odstoupit od této smlouvy, jestliže to oznámí druhé straně bez zbytečného odkladu poté, kdy se o této skutečnosti dozvěděla. V případě porušení smlouvy nepodstatným způsobem je oprávněná strana povinna stanovit druhé straně dodatečnou přiměřenou lhůtu pro splnění povinnosti. (8)

1.6.5 Odstupné

Odstupné představuje částku, jejímž zaplacením se může jedna smluvní strana vyvázat druhé straně ze smluvního vztahu. Pokud tento institut hodlají smluvní strany využít, musí si jej sjednat ve smlouvě. Je pouze na vůli stran, zda si stanoví důvody, pro které je možno smlouvu zrušit, či zda se dohodnou, že lze smlouvu zrušit bez udání důvodu, pouze se zaplacením odstupného. I zde poté dochází ke zrušení smlouvy od počátku.

Pokud strana již přijala plnění závazku druhé strany nebo jeho části, či splněna závazek nebo jeho část, nemá právo na zrušení smlouvy při zaplacení odstupného. (7)

1.6.6 Narovnání

Problematika narovnání je zakotvena v ustanovení § 585 a násl. zákona č. 40/1964 Sb. Pokud mezi sebou mají smluvní strany sporná či pochybná práva, mohou uzavřít dohodu o narovnání, která ruší původní závazek a nahrazuje jej novým v rozsahu v dohodě uvedeném. Takto mezi sebou mohou strany ošetřit více sporných či pochybných práv. (7)

1.6.7 Splynutí

Ke splynutí dochází často při postoupení pohledávek. Jde o splynutí osoby věřitele a dlužníka. Dalšími takovými případy mohou být případy univerzálního právního nástupnictví – při dědění, fúzi nebo prodeji podniku. (7)

1.6.8 Započtení

Ustanovení § 580 zákona č. 40/1964 Sb. stanoví, že pokud mají věřitel a dlužník vzájemně se kryjící pohledávky, jejichž plnění je stejného druhu, pak zaniknou započtením, jestliže některý z účastníků učiní vůči druhému účastníku projev směřující k započtení. Zánik pohledávky nastane v tom okamžiku, kdy se tyto pohledávky setkají. Započtení lze uskutečnit i jednostranným právním úkonem, který může být učiněn i proti vůli druhé smluvní strany. (8)

1.6.9 Smrt věřitele nebo dlužníka

Dle ustanovení § 579 zákona č. 40/1964 Sb. smrtí věřitele nebo dlužníka práva a povinnosti vyplývající ze závazkových vztahů zanikají pouze v případě, že jsou vázány na osobu konkrétního věřitele. V ostatních případech nezanikají, ale přecházejí na právního nástupce. (8)

Pohledávky mohou zanikat i jinými způsoby, jako je např. neuplatnění práva v důsledku prekluze. Dalšími způsoby mohou být výpověď nebo neuplatnění práva.

1.7 Vymáhání pohledávek

V části nazvané „Vymáhání pohledávek“ se budu zabývat jak řízením nalézacím dle občanského soudního řádu nebo v rozhodčím řízení, tak samotným vymáháním pohledávek dle občanského soudního řádu nebo exekučního řádu. Bude zde vysvětlen rozdíl mezi výkonem rozhodnutí a exekucí.

1.7.1 Nalézací řízení v rozhodčím řízení

Rozhodčí řízení upravuje zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů.

Strany sporu se mohou dohodnout na tom, že jejich spory budou řešit rozhodčí instituce nebo rozhodci, kteří jsou oprávněni na základě právních předpisů takový spor projednat a rozhodnout. Rozhodnutí sporu rozhodcem má stejnou váhu jako rozhodnutí obecného soudu.

Pokud strany chtějí, aby místo obecného soudu v jejich případném sporu rozhodoval rozhodce či rozhodčí soud, uzavřou mezi sebou rozhodčí smlouvu. Rozhodčí smlouva musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná. Může se uzavřít v případě již vzniklého sporu, ale může se týkat i všech sporů, které by v budoucnu mohly nastat v důsledku určitého právního vztahu. Dále může rozhodčí smlouva obsahovat určení počtu i osob rozhodců nebo stanovit způsob, kterým toto bude určeno. (8)

Rozhodcem v rozhodčím řízení může být občan České republiky, který dosáhl 18ti let a je způsobilý k právním úkonům. Tato osoba musí přijmout funkci rozhodce písemným prohlášením. Počet rozhodců v rozhodčím řízení musí být lichý. (8)

Rozhodčí řízení se zahajuje žalobou a začíná se dnem, kdy žaloba došla stálému rozhodčímu soudu nebo rozhodci. Toto řízení se koná v místě, na kterém se strany dohodly. Pokud se na něm nedohodly, rozhodují o něm rozhodci. Snahou rozhodčího soudu a rozhodce je, aby strany dosáhly smíru. Tento bývá nejčastěji uzavřen ve formě dohody stran a potvrzen rozhodčím soudem. (8)

Rozhodčí řízení se končí vydáním rozhodčího nálezů nebo vydáním usnesení o zastavení řízení, příp. smírem. Usnesení musí být podepsáno, odůvodněno a doručeno jako rozhodčí nález. (8)

Rozhodčí nález se vydává v případech, kdy se rozhoduje o věci samé. Musí obsahovat obsah, záhlaví, výrok, rozhodnutí o nákladech soudního řízení a odůvodnění rozhodčího nálezů. Dále musí obsahovat datum, místo vydání rozhodčího nálezů a podpisy rozhodců. Písemné vyhotovení rozhodčího nálezů musí být doručeno oběma stranám a po doručení opatřeno doložkou právní moci. Rozhodčí nález je vykonatelný poté, co je opatřen doložkou právní moci a nelze jej již přezkoumat, nebo uplynula-li lhůta k podání žádost pro jeho přezkoumání. (8)

1.7.2 Nálezací řízení dle občanského soudního řádu

Pokud dlužník dobrovolně nesplní svůj závazek je věřitel oprávněn podat k věcně a místně příslušnému soudu žalobu.

Před podáním návrhu na zahájení řízení (žaloby) musí žalobce určit místní příslušnost soudu. Tímto soudem je v případě řešení sporu mezi obchodními partnery v prvním stupni okresní soud (při vymáhání pohledávky v částce nižší než 100 000 Kč) nebo krajský soud (při vymáhání pohledávky v částce vyšší než 100 000 Kč). Místně příslušný je v případě fyzické osoby – nepodnikatele soud v obvodu bydliště žalovaného, v případě právnické osoby je místně příslušný soud ten, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo zapsané v obchodním rejstříku. (5)

Náležitosti žaloby jsou uvedeny v § 79 odst. 1 Osř.: Žaloba musí obsahovat označení soudu, kterému je žaloba určena, jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby), popřípadě jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se žalobce dovolává, dále musí být uveden žalobní petit, tj. čeho se žalobce dovolává. Žalobní petit musí být přesný, určitý a srozumitelný tak, aby po jeho převzetí do výroku soudního rozhodnutí byl tento výrok vykonatelný, tedy mohl být předmětem případného výkonu rozhodnutí. Ve věcech vyplývajících

z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje, potřebné k identifikaci účastníků řízení. Dále musí obsahovat datum a podpis navrhovatele nebo jeho právního zástupce (včetně plné moci). (5)

Důkazní břemeno nese na své straně žalobce. Podle § 125 Osř mohou za důkaz sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.

Řízení se zahajuje na návrh oprávněného a je zahájeno dnem, kdy soudu došel návrh na jeho zahájení. Soud poté, co tento návrh obdrží, přezkoumá, zda jsou splněny všechny podmínky stanovené zákonem. Pokud má návrh nedostatky, které jsou odstranitelné, pak umožní jejich odstranění, pokud jsou tyto nedostatky neodstranitelné, pak zastaví řízení. (5)

Výsledkem soudního řízení pak je rozsudek nebo usnesení. Soud může také vydat platební rozkaz, směnečný platební rozkaz nebo šekový rozkaz. Soud však v první řadě usiluje o smír mezi stranami. Pokud strany uzavrou smír, soud jej posoudí a následně buď schválí nebo neschválí. Pokud jej schválí, má smír stejný účinek jako pravomocný rozsudek. Rozsudkem soud rozhodne o věci samé v celém rozsahu, nebo jen o části věci. Rozsudek se skládá z rozhodnutí o věci samé, odůvodnění, rozhodnutí o nákladech řízení a počení o opravných prostředcích. Nabývá právní moci tehdy, když jej již nelze napadnout odvoláním. Lhůta pro odvolání je patnáctidenní a běží ode dne doručení rozsudku účastníkům řízení do vlastních rukou. Rozsudek se stává vykonatelným dnem nabytí právní moci. (5)

Odvolání lze podat písemně, ústně do protokolu, telegraficky nebo faxem. V odvolání musí být označeno rozhodnutí, proti kterému směřuje, rozsah, ve kterém rozhodnutí napadá, odvolací důvod a odvolací petit. Dále je třeba přesně určit napadené rozhodnutí, uvést spisovou značku a datum vydání (vyhlášení) rozhodnutí. Podmínkou pro podání

odvolání je, aby v případě rozhodnutí o peněžitém plnění, bylo toto plnění vyšší než 2000 Kč. (5)

1.7.3 Vymáhání pohledávky ve zkráceném civilním řízení

Výhodou vymáhání pohledávky ve zkráceném civilním řízení je to, že lze dosáhnout pravomocného rozhodnutí v krátkém čase a bez nutnosti ústního jednání před soudem. Lze toho dosáhnout platebním rozkazem, směnečným platebním rozkazem a šekovým platebním rozkazem. (8)

Platební rozkaz

Platební rozkaz vydává soud na základě žalobcem uplatněného práva na zaplacení peněžité částky. Žalovaný musí po obdržení platebního rozkazu do 15ti dní zaplatit žalobci uplatněnou pohledávku a náklady řízení. Žalovaný může v téže lhůtě uplatnit odpor proti rozhodnutí u soudu, který platební rozkaz vydal. Platební rozkaz nelze vydat jde-li o věc, ve které má jednat a rozhodovat senát, není-li znám pobyt žalovaného a má-li být platební rozkaz doručen žalovanému do ciziny. Platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, jiný způsob doručení není dle zákona možný. Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, příp. proti němuž byl podán odpor pozdě nebo osobou k tomu neoprávněnou, nabývá účinků právní moci a je tedy vykonatelný. (8)

1.7.4 Výkon rozhodnutí dle občanského soudního řádu

K výkonu rozhodnutí soud přistupuje v případě, kdy žalovaný sám dobrovolně nesplní povinnost uloženou soudním rozhodnutím. Řízení o výkonu rozhodnutí se zahajuje na návrh oprávněného. Návrh musí obsahovat označení oprávněného a povinného a titul pro výkon rozhodnutí.

Titulem pro výkon rozhodnutí dle § 274 Osř jsou:

- rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek,
- vykonatelné rozhodnutí soudů ve správním soudnictví,

- vykonatelné rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených,
- vykonatelné rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených,
- notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsané podle zvláštních zákonů,
- vykonatelné rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelných smírů,
- vykonatelné rozhodnutí a výkazů nedoplatků ve věcech nemocenského a sociálního zabezpečení,
- rozhodnutí orgánů Evropských společenství,
- jiné vykonatelné rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž soudní výkon připouští zákon.

Oprávněný dále musí v návrhu uvést jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.

Při výkonu rozhodnutí soud zkoumá, zda je výkon rozhodnutí podložen titulem pro výkon rozhodnutí a zda je tento titul vykonatelný po stránce formální i materiální. Dále zkoumá, zda oprávněný nepožaduje více než mu náleží, zda nedošlo k prekluzi a zda oprávněný navrhl vhodný způsob výkonu rozhodnutí. (8)

Způsoby výkonu rozhodnutí u peněžitého plnění jsou: srážkami ze mzdy, přikázáním pohledávky, příkazem k výplatě z účtu u peněžního ústavu, prodejem movitých věcí a nemovitostí, prodejem podniku a zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem. U nepeněžitého plnění jsou to tyto způsoby: vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci, provedením prací a výkonů. (8)

1.7.5 Exekuce dle exekučního řádu

Právní úprava exekucí je zakotvena především v zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů v platném znění.

Exekutor je osoba, která vykonává exekuční činnost nezávisle a za úplatu. Může jím být jmenována osoba, která je občanem České republiky, má plnou způsobilost k právním úkonům, získal úplné právnické vzdělání na právnické vysoké škole se sídlem v České republice, je bezúhonný, vykonal minimálně tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku. (8)

Exekuci vykoná ten exekutor, kterého navrhne oprávněný a kterého k provedení exekuce pověří soud. Exekutor může být vyloučen z provedení exekuce, pokud je důvod pochybovat o jeho nepodjatosti. Na písemnou žádost mu musí třetí osoby jako např. orgány státní samosprávy, policie, banky, pojišťovny aj. poskytnout součinnost. Ta spočívá v tom, že mu tyto instituce poskytují informace o majetku povinného. (8)

Exekuční řízení se zahajuje na návrh oprávněného. Z návrhu musí být zřejmé, kdo ho činí, které věci se týká, co sleduje, musí obsahovat datum a podpis. Mimo tohoto musí ještě návrh na nařízení exekuce obsahovat jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby), přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti která má být exekucí vymožena a údaj o tom, zda, a popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil. Dnem, kdy došel návrh na nařízení exekuce exekutorovi se řízení zahajuje. (8)

Dle § 40 Eř. je exekučním titulem:

- vykonatelné rozhodnutí soudu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek,
- vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek,
- vykonatelný rozhodčí nález,
- notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu,
- vykonatelné rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír,

- vykonatelná rozhodnutí a výkaz nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení,
- jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.

Exekuční titul zpravidla obsahuje lhůty, ve kterých mají povinní splnit své závazky. Pokud je neobsahuje, má se za to, že tyto závazky je třeba splnit do 3 dnů, a v případě vyklizení bytu do 15 ti dnů od právní moci rozsudku. (8)

Exekuci nařizuje usnesením soud, kterému exekutor předal návrh oprávněného na nařízení exekuce společně s exekučním titulem. Soud ale nestanovuje, jakým způsobem má být exekuce provedena. Exekutor se poté, co mu bylo doručeno usnesení o nařízení exekuce, rozhodne, jakým způsobem exekuci provede. Může ji provést jedním způsobem nebo kombinací více způsobů. Následně vydá exekuční příkaz, což je příkaz k provedení exekuce. Tento příkaz se týká majetku, který bude exekucí postižen. (8)

Poté může exekutor přistoupit k samotné exekuci. Dle § 59 Eř lze exekuci ukládající zaplacení peněžité částky provést: srážkami ze mzdy a jiných příjmů, přikázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí, prodejem podniku a zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitostech. Způsob exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacením peněžité částky lze provést: vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci, provedením prací a výkonů.

Dle ustanovení § 90 Eř mohou exekutor a oprávněný uzavřít písemnou smlouvu o provedení exekuce, v níž si mohou sjednat smluvní odměnu za provedení exekuce. Tím není dotčeno právo exekutora na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za ztrátu času a náhradu za doručení písemností. Smluvní odměna není nákladem exekuce. Za výkon další činnosti dle § 76a Eř, tj. za zjištění na základě pověření soudu nebo státního zástupce majetku podléhajícího podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění a za správu takového majetku mimosmluvní odměna. Mimosmluvní odměna náleží exekutorovi také dle ustanovení § 74 odst. 1 písm. a) Eř za poskytnutí právní pomoci oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti

s exekucí a další činností. Mimosmluvní odměna dle § 74 odst. 1 písm. a) exekutorovi náleží v případě, že se s žadatelem nedohodnou jinak. (8)

1.7.6 Rozdíl mezi výkonem rozhodnutí a exekucí

Mezi exekucí dle exekučního řádu a výkonem rozhodnutí dle občanského soudního řádu jsou určité rozdíly. Vondráková uvádí následující rozdíly:

„Exekuce:

- oprávněný podává návrh exekutorovi,
- návrh není zpoplatněn,
- exekutor sám volí způsob provedení exekuce,
- exekutor je hmotně zainteresován na výsledku exekuce.

Výkon rozhodnutí:

- oprávněný podává návrh u věcně a místně příslušného soudu,
- návrh je zpoplatněn,
- oprávněný ve svém návrhu navrhne jeden ze způsobů provedení výkonu rozhodnutí dle Osř,
- v řízení se přihlíží k přiměřenosti prováděného výkonu rozhodnutí.“ (8)

1.8 Účetní a daňová charakteristika pohledávek

Ve směrné účtové osnově je pro pohledávky vymezena účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy, a to bez ohledu na to, zda se jedná o pohledávky krátkodobé nebo dlouhodobé. Jako krátkodobé pohledávky chápeme pohledávky s dobou splatnosti kratší než 1 rok, a jako dlouhodobé pohledávky chápeme ty pohledávky, které mají dobu splatnosti delší než 1 rok. (4)

Pohledávky jsou dle svého charakteru rozděleny do několika skupin. Pro pohledávky z obchodního styku se používá účtová skupina 31, pro pohledávky vůči zaměstnancům účtová skupina 33, pro pohledávky vůči finančním orgánům účtová skupina 34, pro pohledávky v rámci skupiny podniků, za upsaný vlastní kapitál, za společníky a

pohledávky ze sdružení je vymezena účtová skupina 35, a pro jiné pohledávky, jako jsou např. z prodeje podniku, emise dluhopisů apod. účtová skupina 37. Pro dohadné účty aktivní je vymezena účtová skupina 38. (7)

Pohledávky se při svém vzniku oceňují jmenovitou hodnotou, při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou. Pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou byla pohledávka pořízena a náklady s jejím pořízením související. Součástí pořizovací ceny pohledávek jsou např. náklady na ocenění pohledávek znalcem nebo odměny právníkům. (4)

Z hlediska daně z příjmu podnikatelské subjekty, jež vedou účetnictví, oprávněně trápí neuhrazené pohledávky po splatnosti. Zdaňování pohledávek se váže ke dni, kdy byla splněna služba nebo dodáno zboží, nikoli ke dni zaplacení pohledávky. To znamená, že i když podnikatelskému subjektu nebyla zaplacená jeho pohledávka, přesto má povinnost výnos z ní zdanit. Pro snížení nepříznivého dopadu na poplatníka zákon o daních z příjmů umožňuje poplatníkům odpis pohledávek po lhůtě splatnosti do daňových nákladů, a zákon o rezervách těmto poplatníkům stanoví postup pro vytvoření opravných položek k pohledávkám po datu splatnosti. (4)

Opravné položky dělíme na účetní a zákonné. Tvorba opravných položek se účtuje jako vznik nákladů v účtové skupině 55. Souvztažným účtem je pak opravná položka v účtové skupině 39. Cílem účetní opravné položky je dočasně snížit ocenění pohledávky v účetnictví. Účetní opravnou položku si účetní jednotka tvoří sama na základě své interní směrnice. Tyto opravné položky mohou činit až 100 % hodnoty pohledávky. Zákonnou opravnou položku lze vytvořit k nepromlčeným pohledávkám po splatnosti a k pohledávkám, které má společnost vůči dlužníkům v insolvenčním řízení. (7)

2 Analýza problému

V této části své bakalářské práce uvedu základní informace o společnosti Panachilles, a.s., o předmětu její činnosti a trzích, na kterých se pohybuje. Budou zde uvedeny informace o tom, jakým způsobem společnost své pohledávky vymáhá.

2.1 Informace o společnosti Panachilles, a. s.

Společnost Panachilles, a. s. vznikla v roce 2008. Sídli v Praze, kde má svou kancelář, další kancelář má ve Veselí nad Moravou. Společnost řídí předseda představenstva. Předmětem podnikání společnosti Panachilles, a.s. dle výpisu z obchodního rejstříku je:

- zprostředkování obchodu a služeb
- velkoobchod
- realitní činnost
- reklamní činnost a marketing
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- masérské, rekondiční a regenerační služby
- provozování solárií
- podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady.

V současnosti je její hlavní činností zprostředkování obchodu a služeb a nákup a prodej zboží. Co se týče nákupu a prodeje zboží, zabývá se především produkty rostlinného průmyslu – jedná se např. o nákup a prodej surového i rafinovaného rostlinného oleje, a to především oleje řepkového, slunečnicového a sojového. Surové oleje společnost prodává převážně partnerům, kteří se zabývají výrobou složky do biopaliv tzv. metylesteru. Dalšími obchodními partnery využívající surové rostlinné oleje jsou zemědělské družstva zabývající se výrobou krmiv.

U rafinovaných olejů jsou hlavními odběrateli společnosti pohybující se v potravinářském průmyslu. Dále společnost obchoduje s komoditou, která vzniká jako

druhořadý produkt při lisování oleje z olejnin, a to s pokrutinami. Zde jsou hlavními odběrateli především zemědělská družstva vyrábějící krmivo pro zvířata. Nicméně určité procento prodeje je směřováno do obchodu s biopalivy pro tepelné využití.

Velmi podstatnou část obrátu společnosti tvoří i obchod se semeny olejnin. Jde zde především o semeno slunečnice a řepky olejné. Největší obrat u těchto surovin je v době zrání a sklizně, tzn. od července do října. Mimo toto období obrat u těchto surovin klesá. Nicméně i přesto se s nimi v průběhu roku hojně obchoduje. Odběrateli jsou zde především lisovny rostlinných olejů nebo další obchodní společnosti. Po vzniku společnosti v roce 2008 obchodovala společnost především na českém trhu. V průběhu roku 2009 začala obchodovat i se zahraničními odběrateli, a to jak při nákupu, tak i při prodeji výše zmíněných komodit. Možnosti využití zahraničních partnerů společnost plánuje v budoucnu v ještě větší míře než dosud.

2.2 Analýza problému a současné situace

Hlavním problémem společnosti jsou neustále rostoucí pohledávky po splatnosti. Dle mého názoru je i velký problém v chování předsedy představenstva, který není dostatečně obeznámen s možnostmi vymáhání pohledávek, ani s možnostmi využití zajišťovacích instrumentů. Situace je bohužel taková, že díky poměrně velkému procentu finančních prostředků vázaných v pohledávkách začíná mít sama společnost problémy s dodržováním svých závazků vůči dodavatelům. Prostředky, které má vázány v pohledávkách, by mohly být využity daleko efektivněji.

Společnost nečiní žádná předběžná opatření, aby se těmto problémům vyhnula. U nových i stálých odběratelů jsou uzavírány smlouvy, které jsou okopírovány z internetu a sepisuje je sekretářka. Služby advokáta se využívají až při vymáhání pohledávky soudem. Tyto smlouvy neobsahují žádný úrok z prodlení, ani žádný instrument, jímž by byla alespoň částečně zajištěna včasná úhrada pohledávky.

Nový obchodní partner není nijak prověřován, zvykem bývá, že je po něm požadováno, aby alespoň u prvních dvou obchodních případů zaplatil celou částku dopředu, nebo je

po něm vyžadována alespoň záloha. Poté je k němu přistupováno jako ke stálému odběrateli, tzn. že obdrží fakturu se splatností 30 dní ode dne dodání zboží, dle domluvy je možná kratší i delší splatnost.

Co se týče stálých odběratelů, smlouvy se uzavírají nejprve ústně, a až po několika obchodních transakcích se uzavírá písemná smlouva, což je podle mého názoru velká chyba, neboť to umožňuje odběrateli chovat se nekorektně a společnost je odkázána na jeho dobrou vůli. Odběratel může tímto získat pocit, že svým závazkům nemusí dostát.

Systém vymáhání pohledávek po splatnosti ve společnost Panachilles, a. s. prakticky žádný není, ve společnosti se tímto problémem zabývá jen velmi okrajově ekonom. Splátnost faktur je nastavena na 30 dní ode dne dodání zboží. Vždy posledního v měsíci ekonom zpracuje seznam dlužníků, předá jej předsedovi představenstva a ten řeší problém telefonicky s vedením dlužné společnosti. Upomínky posílány nejsou, k žalobě společnost přistupuje velmi zřídka. Dle informací předsedy představenstva byla žaloba podána zatím jen ve dvou případech za celou dobu existence společnosti, přičemž ještě ani jedno soudní řízení neskončilo. Z tohoto důvodu nemohu hodnotit úspěšnost vymáhání pohledávek v soudním řízení.

Níže uvedené tabulky a grafy jsou uvedeny jen za rok 2009, a to z důvodu, že společnost Panachilles, a.s. mi nebyla ochotna poskytnout informace o svých pohledávkách z roku 2008 a 2010.

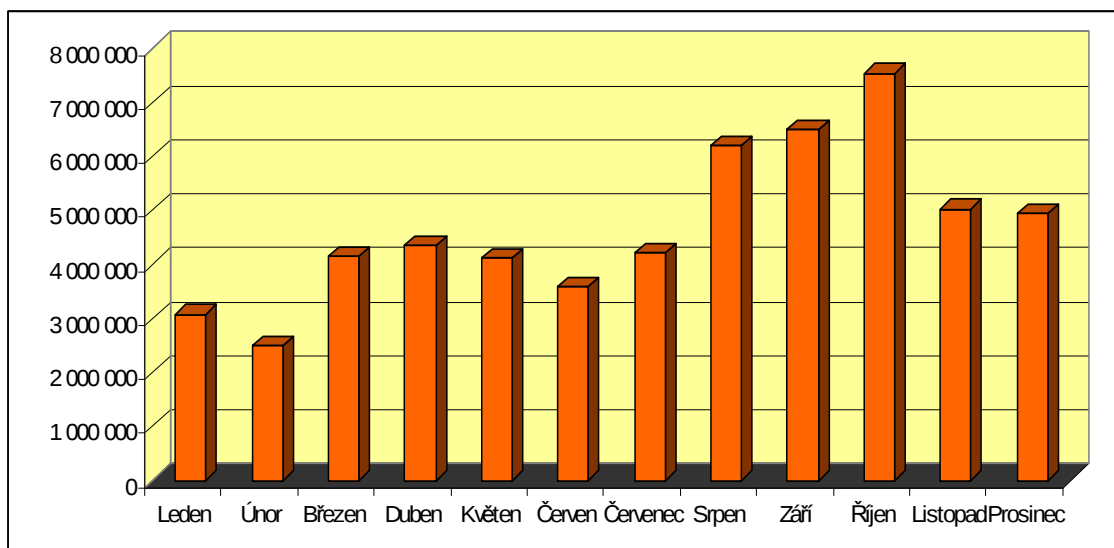
V níže uvedené tabulce jsou uvedeny pohledávky po splatnosti z hlediska počtu dnů po splatnosti.

Tab. 1: Výše pohledávek po splatnosti společnosti Panachilles, a.s. za rok 2009

	Doba po splatnosti (ve dnech)			
	0 - 30	31 – 60	61 - 90	91 a více
Leden	1 603 000	651 000	212 000	605 000
Únor	1 722 000	346 000	208 000	221 000
Březen	2 312 000	295 000	404 000	1 132 000
Duben	1 953 000	716 000	531 000	1 145 000
Květen	1 641 000	512 000	558 000	1 398 000
Červen	1 245 000	612 000	598 000	1 128 000
Červenec	1 356 000	1 113 000	687 000	1 046 000
Srpen	3 221 000	1 268 000	1 190 000	511 000
Září	3 161 000	837 000	548 000	1 953 000
Říjen	3 410 000	1 549 000	1 255 000	1 322 000
Listopad	2 032 000	926 000	654 000	1 413 000
Prosinec	2 117 000	1 032 000	855 000	933 000

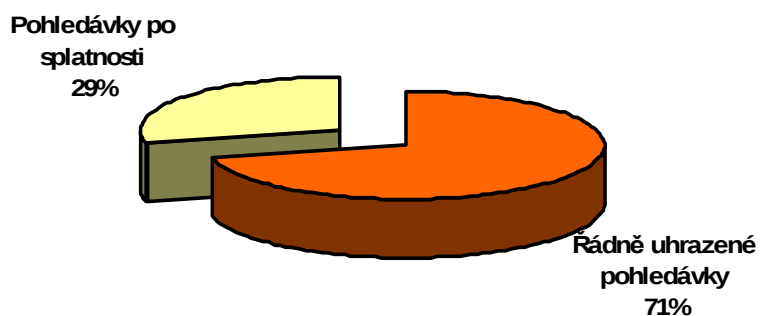
V současnosti je výše pohledávek po splatnosti ve výši 4 937 000 Kč, což je poměrně vysoká částka. V následujícím grafu je zobrazen vývoj výše pohledávek po splatnosti v jednotlivých měsících:

Graf 1: Vývoj výše pohledávek v jednotlivých měsících za rok 2009

Z grafu je patrné, že nejvyšší procento pohledávek po splatnosti je v měsících červenec – říjen. Tato skutečnost nastala z toho důvodu, že v červnu začíná zrát a sklízí se semeno řepky a slunečnice. Odběratelé, což jsou především lisovny rostlinných olejů, se v tomto období snaží zcela zaplnit své skladové prostory. Následkem toho mají vázáno velké množství prostředků v surovině, kterou však mají na skladě. Očekávají zde, že jim společnost Panachilles, a. s. prodlouží splatnost.

Graf 2: Podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách v roce 2009

Výše celkových pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách činí 29 %, což je poměrně vysoký podíl.

Z výše uvedených informací je zřejmé, že by společnost měla co nejdříve zavést nový systém vymáhání pohledávek. V současné době zdarma poskytuje svým odběratelům úvěr. Tito odběratelé toho zneužívají, vědí, že smlouva je zpracována nekvalitně, není v ní obsažena smluvní pokuta ani rozhodčí doložka. Předseda představenstva společnosti Panachilles, a.s. považuje vymáhání pohledávky soudem za krajní možnost jak vymoci svou pohledávku, soudům nevěří, říká, že pracují pomalu. O ostatních možnostech, jako je např. již zmíněná rozhodčí doložka, apod. nemá žádné informace. Proto se v další části své bakalářské práce budu věnovat jak zajišťovacím instrumentům, díky nimž jsou pohledávky snáze vymahatelné, tak i samotným vymáháním pohledávek. V následující části se budu snažit navrhnout společnosti Panachilles, a.s. efektivní způsob řešení vymáhání pohledávek.

3 Vlastní návrhy řešení

V této části bakalářské práce se pokusím navrhnout společnosti efektivní řešení jejích nevymozžených pohledávek. Bude zde vysvětlen pojem problematické pohledávky, dále zde budou nastíněny způsoby, jakými lze této pohledávce předcházet, i možnosti, jakými vymoci svou pohledávku, pokud předběžná opatření selžou.

3.1 Problematická pohledávka

Jako problematickou pohledávku můžeme označit takovou pohledávku, která nebyla uhrazena ve lhůtě splatnosti a je těžko vymahatelná. Společnost Panachilles, a. s. eviduje těchto pohledávek poměrně velké množství. Dle mého názoru je nejlépe vzniku takové pohledávky předcházet.

3.2 Prevence vzniku problematické pohledávky

Prevenčí vzniku problematických pohledávek rozumíme řádné ošetření právního vztahu od jeho samotného počátku. Přijetím určitých opatření, které eliminují riziko vzniku této problematické pohledávky, lze zlepšit postavení věřitele při jejím vymáhání.

3.2.1 Zjištění informací o obchodním partnerovi

Jako první předběžné opatření bych uvedla zjištění informací o obchodním partnerovi.

Základem je zjistit si dostatek informací nejen o novém obchodním partnerovi, ale také o tom obchodním partnerovi, se kterým společnost již obchodovala. Je nutné mít tyto informace předtím, než je uzavřena smlouva, resp. předtím, než je mu dodáno zboží. Je také vhodné do zjištění informací investovat finanční prostředky. Společnost tak může předejít větším finančním ztrátám, než kolik do zjištění informací o obchodním partnerovi investovala.

Informace je možné získat z různých zdrojů, např. z vlastních poznatků může společnost Panachilles, a.s. zjistit jak je na tom obchodní partner s platební morálkou a jaká byla jeho platební historie. Tento způsob společnost Panachilles, a.s. využívá. Před

dodáním dalšího zboží si zkontroluje, zda má obchodní partner uhrazeny veškeré závazky. Pokud nemá, zboží mu neodešle, dokud své dosavadní závazky neuhradí.

Správu svých pohledávek může podnikatelský subjekt zadat i odborné agentuře zabývající se touto činností. Toto je vhodné především pro společnosti s větším počtem vystavených faktur. Agentura se pak stará o kontrolu došlých plateb, sleduje dodržování termínů splatnosti faktur, platební morálku dlužníků, upomíná dlužníky, sleduje, zda nejsou v úpadku, apod. Výhodou je, že společnost pak nemusí řešit své pohledávky a může se zabývat svými podnikatelskými aktivitami, nicméně jako velkou nevýhodu vidím, že společnost předá agentuře veškeré informace o svých podnikatelských aktivitách, dodavatelích a odběratelích.

Další informace může společnost získat z vnějších informačních zdrojů, což mohou být informace od obchodních partnerů. Tyto informace však nemůže považovat za plně věrohodné s ohledem na stále rostoucí konkurenční zájmy. Proto si musí zjistit informace i z jiných zdrojů.

Těmito mohou být např. registr živnostenského podnikání nebo obchodní rejstřík. Údaje z obchodního rejstříku lze získat na internetovém portálu. Z výpisu lze zjistit, zda společnost skutečně existuje, její identifikační číslo, sídlo, předmět podnikání, jména a bydliště statutárních orgánů společnosti, výši základního kapitálu, údaje o případné prokurě a prokuristovi, a další informace. K obchodnímu rejstříku patří Sbírka listin, ve které jsou obsaženy dokumenty, které obsahují důležité informace o hospodaření společnosti, např. účetní závěrky, výroční zprávy, zprávy auditora apod. Na portálu www.justice.cz je kromě obchodního rejstříku také insolvenční rejstřík, kde je možné získat informace o subjektech, které jsou v insolvenčním řízení. Tento rejstřík společnost sleduje velmi nepravidelně, a proto bych navrhovala jeho sledování minimálně jednou měsíčně. V případě, že v něm nalezne svého odběratele, měla by okamžitě do insolvenčního řízení přihlásit svou pohledávku.

Další informace lze získat z hromadných sdělovacích prostředků, odborných časopisů, Obchodního věstníku, centrálního registru dlužníků, z ratingových a scoringových agentur.

3.2.2 Uzavření smlouvy

Velmi důležitým faktorem pro vymahatelnost pohledávky je precizně zpracovaná smlouva. Společnost Panachilles, a.s. si smlouvy vytváří svépomocí a to na základě internetových vzorů. Následně má menší pravděpodobnost úspěchu při soudním sporu. Považuji za nutné investovat prostředky do právní pomoci. Je třeba si nechat vypracovat kvalitní smluvní vzory nejčastěji používaných smluv advokáty. Poté bude napadnutelnost smluv mnohem nižší, a naopak případná vymahatelnost pohledávek vyšší. Společnosti se vynaložené prostředky několikanásobně vrátí.

Součástí smlouvy by mělo být označení způsobu plnění, se kterým musí souhlasit obě smluvní strany. Společnost Panachilles, a. s. standardně využívá 30ti denní splatnosti. Optimálním způsobem by bylo využití platby v hotovosti při převzetí zboží, což bohužel není technicky možné, jelikož při stávajícím velkém objemu dodávek by platby museli převzít manažeři společnosti Panachilles, což není časově možné a ani bezpečné. Proto by bylo možným řešením sjednání alespoň zálohové platby. Na toto však odběratelé ve valné většině nejsou ochotni přistoupit, proto společnost poskytuje již zmíněnou 30ti denní splatnost ode dne dodání zboží.

Dále by v každé smlouvě měla být sjednána smluvní pokuta jako zajišťovací instrument, který v současné době společnost nevyužívá, a odběratelé toho zneužívají. Smluvní pokuta představuje určitou částku stanovenou ve smlouvě, kterou je dlužník povinen zaplatit, pokud řádně a včas nesplní svoji smluvní povinnost. K povinnosti zaplatit smluvní pokutu se nevyžaduje, aby oprávněnému účastníku závazkového vztahu vznikla porušením povinnosti jakákoliv škoda. Výši smluvní pokuty bych navrhovala sjednat na 0,2% z dlužné částky za každý den prodlení.

V souvislosti se sjednáním smluvních pokut mohou nastat komplikace, jelikož platí ustanovení § 545 odst. 2 občanského zákoníku, který stanoví, že při sjednání smluvní

pokuty ve smlouvě věřitel nemá nárok na případnou náhradu škody způsobené porušením závazku, na který se tato smluvní pokuta vztahuje. Tomuto se lze vyhnout tím způsobem, že ve smlouvě bude sjednáno, že oba nároky lze uplatnit současně.

3.2.3 Smlouva s rozhodčí doložkou

Mezi další opatření lze zařadit rozhodčí doložku. Rozhodčí doložku smluvní strany zapracují do úvodních nebo závěrečných ustanovení příslušné smlouvy. Se zapracováním rozhodčí doložky do smlouvy musí souhlasit obě smluvní strany. Tím se smluvní strany zavazují k tomu, že veškeré spory mezi nimi vzniklé bude řešit rozhodčí soud nebo rozhodce, což má své výhody. Patří mezi ně např. to, že řízení je pouze jednoinstanční, pokud není v rozhodčí smlouvě dohodnuta možnost přezkoumání rozhodčího nálezu. Rozhodčí nález je vždy závazný, při nesplnění povinností uložených tímto nálezem je exekucním titulem a titulem pro výkon rozhodnutí. Dalšími výhodami mohou být neveřejnost a rychlost jednání, i skutečnost, že si strany mohou vybrat místo a jazyk jednání. Při rozhodování se rozhodci řídí hmotným právem pro spor rozhodným, ale mohou spor rozhodnout i dle zásad spravedlnosti. Dle zásad spravedlnosti mohou rozhodci spor rozhodnout jen tehdy, jestliže je k tomu strany výslovně pověřily.

3.2.4 Bankovní záruka

Jak již bylo znázorněno v grafu č. 1 Vývoj výše pohledávek v jednotlivých měsících za rok 2009, nejvyšší množství finančních prostředků společnosti Panachilles, a. s. je vázáno v pohledávkách v měsících červenec – říjen. Je tomu tak z toho důvodu, že v těchto měsících zraje řepka a slunečnice, což je hlavní obchodní artikl společnosti. Společnost toto zboží dováží svým odběratelům. Tito jej lisují na olej, nicméně platí za něj v mnoha případech až tehdy, kdy prodají svůj výrobek – rostlinný olej. Jak jsem již uvedla, ve smlouvách nejsou sjednány žádné zajišťovací prostředky, a proto si odběratelé dovolují toto chování. Jednou z možností, jak lze tomuto chování předcházet, je sjednání institutu bankovní záruky ve smlouvě.

Bankovní záruka je zvláštním druhem ručení, kdy ručitelem je banka. Lze říci, že se jedná o nejrychlejší a nejúčinnější prostředek, jímž se může věřitel domoci peněžitého plnění. Riziko, které by za jiných okolností musel nést věřitel, je v tomto případě

převedeno na banku. Ta si pak v případě, že dlužník nesplní svou povinnost vůči věřiteli, musí sama zajistit vymožení pohledávky od dlužníka, jemuž poskytla bankovní záruku.

Bankovní záruka vzniká na základě písemného prohlášení učiněného v záruční listině, kterou se banka zavazuje, že uspokojí věřitele do výše stanovené částky, jestliže dlužník nesplní svůj závazek. Záruční listina musí obsahovat označení věřitele, dlužníka a záruční banky, dále pak výši částky, kterou se banka zavazuje věřiteli poskytnout a závazek dlužníka, za který banka ručí.

Věřitel a banka mezi sebou uzavřou mandátní smlouvu. Tato smlouva obsahuje vymezení bankovní záruky a banky, která ji poskytne, dále stanovení doby, do které bude bankovní záruka vystavena a její platnost. Samotná bankovní záruka pak vzniká doručením prohlášení banky ve formě záruční listiny věřiteli.

V tomto okamžiku může věřitel bez obav dodat zboží. Pokud věřitel sám nebude plnit, a banka bude plnit za něj, má věřitel povinnost pohledávku zaplatit bance. Toto řešení by společnosti Panachilles, a. s. velice usnadnilo situaci zejména v období sklizně, kdy uzavírá s odběrateli smlouvy na odbyt velkého množství zboží.

3.3 Možnosti řešení problematické pohledávky

I přes veškerou snahu věřitele nelze vždy vzniku problematické pohledávky předejít, avšak je potřeba se jí zabývat, protože i v takovém případě je možné ji vymoci, i když s určitým úsilím a časovým odstupem. Tohoto lze dosáhnout různými způsoby.

3.3.1 Vymáhání pohledávky věřitelem

V případě společnosti Panachilles, a. s. je v první řadě třeba vytvořit systém databáze dlužníků a jejich pohledávek tak, aby společnost měla kdykoli k dispozici ucelené informace o svých dlužnících. Tuto databázi je nutné neustále aktualizovat a vyhodnocovat. Poté mohou zaměstnanci této společnosti přistoupit k následujícím krokům.

Je třeba zabývat se neuhrazenou pohledávkou co nejdříve a dát dlužníkovi na vědomí, že má v úmyslu tuto pohledávku bezodkladně řešit. Prvním krokem, který by měla společnost Panachilles, a. s. učinit, je zjištění, zda dlužník není v likvidaci, zda neprobíhá ohledně jeho majetku insolvenční řízení apod. Kde lze tyto informace zjistit jsem uvedla v kapitole 3.2.1. Zjištění informací o obchodním partnerovi.

Jakmile společnost zjistí, že je dlužník v prodlení, měla by si u dlužníka ověřit, zda mu došla faktura. V případě, že se toto nestalo, měla by mu urychleně poslat její kopii. Pokud i po zaslání kopie faktury dlužník nezaplatí, je na místě telefonické upozornění, přičemž je vhodné ihned po tomto upozornění zaslat písemnou upomínku, ve které bude uveden termín, do kterého má dlužník svůj závazek uhradit. Upomínku by měla společnost zaslat doporučeně s dodejkou na adresu místa podnikání dlužníka.

Jestliže i přesto dlužník nezaplatil, pak by společnost měla stejným způsobem jako zaslala první upomínku zaslat druhou upomínku, ve které by mělo být uvedeno, že se jedná o poslední upomínku – pokus o smír. Dlužníkovi by mělo být z této upomínky jasné, že věřitel se bude snažit vymoci svou pohledávku, že ji bude vymáhat soudní cestou a uplatní např. úroky z prodlení, smluvní pokutu a náhradu nákladů soudního řízení.

Optimální řešení této situace by bylo uhrazení pohledávky dlužníkem, ovšem může se stát, že je dlužník ve špatné finanční situaci, a proto by bylo vhodné s dlužníkem sepsat uznání závazku.

Uznání závazku

Institut uznání závazku je přínosný jak kvůli běhu promlčecí doby, kdy po jeho podepsání dlužníkem začne běžet nová promlčecí lhůta, tak i v nalézacím řízení při prokazování nároku na pohledávku. Dalším instrumentem, kterým lze získat výhodnější postavení, je sepsání notářského či exekutorského zápisu s doložkou přímé vykonatelnosti.

Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti

Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti podstatně zvyšuje věřitelovu právní jistotu ve smluvním vztahu. Výhoda notářského zápisu spočívá v tom, že odpadá mnohdy zdlouhavé nalézací řízení, kdy věřitel musí prokazovat existenci své pohledávky, a přistupuje se rovnou k výkonu rozhodnutí. Dlužník se zavazuje splnit pohledávku a zároveň svolí k tomu, aby byl podle tohoto zápisu nařízen a proveden výkon rozhodnutí nebo exekuce, jestliže řádně a včas nesplní svou povinnost. Optimálním řešením pak je kombinace notářského zápisu s doložkou přímé vykonatelnosti se zástavní smlouvou.

Splátkový kalendář

Pokud je dlužník jen přechodně ve špatné finanční situaci, chce dostát svým závazkům, a je velká pravděpodobnost že je tato situace jen přechodná, je možné s ním sepsat splátkový kalendář. V tomto se dlužník zaváže plnit své závazky v nově stanovených termínech a to až do úplného zaplacení závazku. V případě, že nedodrží smluvené termíny ztratí výhodu splátek a věřitel po něm může požadovat splacení celé dlužné částky. Vzor splátkového kalendáře je v Přílohách.

3.3.2 Vymáhání pohledávek dle občanského soudního řádu

Je vhodné, aby měla společnost Panachilles, a. s. uzavřenu smlouvu o právním zastoupení s advokátem. Lze tak předejít mnoha pochybením, které by mohly vzniknout při podání žaloby laikem.

Účastníky řízení jsou žalobce (v tomto případě společnost Panachilles, a. s.) a žalovaný (dlužník společnosti Panachilles, a.s.). Účastníci soudního řízení musí být označeni řádně tak, aby bylo možno je soudem identifikovat. V případě společnosti Panachilles, a.s. musí být označena názvem, tzn. Panachilles, a.s., dále identifikačním číslem 28382811 a sídlem V rohu 434/3, Praha 4. V případě, že by byla kterákoli strana špatně označena, jednalo by se o nedostatek žaloby, který by soud podle ust. § 43 Osř. odstraňoval a čímž by došlo k již výše zmiňovanému prodloužení soudního řízení.

Další podstatnou náležitostí žaloby je vyličení rozhodujících skutečností, tzv. skutkových tvrzení. Ve skutkových tvrzeních je třeba jasně a přesně vyličit, na základě jakých skutečností společnost svou pohledávku vymáhá. Dále je třeba označit důkazy, a tyto, pokud jsou v listinné podobě, připojit k žalobě tak, aby se s nimi soud mohl v co nejkratší době seznámit. Dále musí žaloba obsahovat označení čeho že se společnost Panachilles, a.s. dovolává – tzv. žalobní petit.

Po projednání všech skutečností vydá soud rozsudek, který nabývá právní moci po uplynutí 15ti dnů od jeho doručení účastníkům řízení. Pokud by dlužník společnosti Panachilles, a.s. nesplnil povinnost uloženou rozsudkem, lze přejít k vykonávacímu řízení. Společnost si zvolí, zda bude svou pohledávku vymáhat dle občanského soudního řádu nebo exekučního řádu.

Pokud se společnost Panachilles, a.s. rozhodne vymáhat pohledávku dle občanského soudního řádu, podá k příslušnému soudu návrh na výkon rozhodnutí na základě vykonávacího titulu. V návrhu na výkon rozhodnutí společnost uvede způsob výkonu rozhodnutí. Jakmile soud potvrdí způsob výkonu rozhodnutí, nařídí jeho provedení. Více o výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu je uvedeno v kapitole 1.7.3.

V případě, že se společnost Panachilles, a.s. rozhodne svou pohledávku vymáhat prostřednictvím exekučního řádu, podá návrh na exekuci exekutorovi. Po předání návrhu exekutorovi tento vybere nejvhodnější způsob exekuce. Více o exekuci dle exekučního řádu je uvedeno v kapitole 1.7.4.

3.3.3 Vymáhání pohledávek v rozhodčím řízení

Pokud by společnost Panachilles, a.s. měla uzavřenu ve smlouvě rozhodčí doložku, mohla by svou pohledávku vymáhat u rozhodčího soudu či rozhodce. Prvním krokem v rozhodčím řízení je podání žaloby. Ta by měla obsahovat podobné náležitosti jako při podání soudu. Před podáním žaloby je třeba zaplatit poplatek rozhodčího řízení. Pokud je žaloba podána správně, tzn. že neobsahuje žádné vady, a zároveň společnost Panachilles zaplatila poplatek, je tato žaloba zaslána žalované straně. Zároveň je žalovaná strana vyzvána, aby k žalobě předložila své písemné vyjádření a důkazy. Dále

je vyzvána, aby označila rozhodce, kterého si zvolila, nebo požádala předsedu rozhodčího soudu aby jej jmenoval za ni. Žalovaná strana může ve své odpovědi na žalobu buď uznat, že je žaloba vznesená po právu, nebo uvést, že je žaloba zcela nebo zčásti neoprávněná, případně podat protinávrh.

Výsledkem rozhodčího řízení je rozhodčí nález nebo usnesení o zastavení řízení, příp. smír. Rozhodce nesmí vydat platební rozkaz, ani směnečný platební rozkaz. Rozhodčí nález po doručení oběma stranám nabývá právní moci a poté, co je opatřen doložkou právní moci, je vykonatelný. Pokud dlužník nesplní povinnost v něm uloženou, slouží rozhodčí nález jako exekuční titul i jako titul pro výkon rozhodnutí dle Osř a společnost Panachilles, a.s. má možnost podat návrh na výkon rozhodnutí obecnému soudu, nebo návrh na nařízení exekuce exekutorovi.

3.3.4 Vymáhání pohledávky prostřednictvím inkasní kanceláře

Vymáhání pohledávek prostřednictvím inkasní kanceláře je jedním z dalších možných řešení problematické pohledávky. Pokud věřitel sám nemá zájem na vymáhání svých pohledávek, může využít služeb inkasní kanceláře.

Inkasní kancelář je na problematiku vymáhání pohledávek mnohdy lépe vybavená než věřitel a má k tomuto úkonu dostatečné technické zázemí. Některé kanceláře se však pohybují za hranicí zákona, proto je dobré pohledávku dát k vyhodnocení více inkasním kancelářím, a určit si kritéria, na základě kterých se společnost rozhodne, které inkasní kanceláři předá svou pohledávku k vymožení.

Těmito kritérii mohou být např. cena poskytovaných služeb, avšak pozor, ne vždy je dobré rozhodovat se jen na základě ní. Dle mého názoru jsou důležitější jiná kritéria, kterými mohou být např. zda inkasní kancelář požaduje provizi i z nedobyté pohledávky, zda požaduje registrační poplatek, jaký je rozsah poskytovaných služeb, sídlo kanceláře, zkušenosti, renomé, apod.

Po vyhodnocení kritérií a rozhodnutí se pro tu kterou inkasní kancelář, může společnost předat kanceláři doklady, které prokazují existenci pohledávky – např. objednávky, smlouvy, faktury, dodací listy, protokoly o předání a převzetí apod. Pokud je to možné,

všechny tyto zmíněné doklady je vhodné poskytnout pouze jako kopie. Solidní inkasní kancelář tyto dokumenty nejprve bezplatně prověří a rozhodne, zda je pohledávka vymahatelná, zkontroluje zda již není promlčená, zda dlužník existuje, není např. v likvidaci apod. Jakmile inkasní kancelář dospěje k závěru, že pohledávka je vymahatelná, může být uzavřena smlouva mezi věřitelem a inkasní kanceláří. Tato smlouva má zpravidla podobu mandátní smlouvy nebo příkazní smlouvy. (8)

Využít služeb inkasní kanceláře může společnost kdykoli v průběhu trvání prodlení dlužníka, nicméně je dobré pověřit kancelář co nejdříve, neboť čím déle je pohledávka po splatnosti, tím více klesá naděje na její vymožení. Dalším, neméně důležitým faktorem je to, že s vyšším stářím pohledávky stoupá výše provize inkasní kanceláře.(8)

3.3.5 Postoupení pohledávky

Důvodem postoupení pohledávky bývá zájem věřitele mít z částečně nedobytné pohledávky alespoň nějaké uspokojení, přičemž věřitel tuto pohledávku postoupí třetí osobě za cenu nižší, než kolik činí její hodnota. Výhodou tohoto způsobu vymáhání pohledávek je to, že je rychlé a nenese s sebou žádné náklady na soudní řízení.

K postoupení jsou způsobilé jen některé pohledávky. Nelze postoupit ty pohledávky, které jsou např. vázány na osobu věřitele a které nejpozději okamžikem smrti věřitele zanikají, pohledávky u kterých by postoupení odporovalo dohodě mezi věřitelem a dlužníkem, a pohledávky u kterých by se změnou osoby věřitele změnil obsah pohledávky (což se děje pouze u nepeněžitých plnění). Pohledávky, které nelze postoupit společnost Panachilles, a.s. neeviduje.

V případě postoupení pohledávky musí být mezi postupitelem – společností Panachilles, a.s. a postupníkem sepsána písemná smlouva. Pokud by smlouva písemnou formu neměla, mělo by to za následek její neplatnost. Ve smlouvě může být uvedeno zda postupitel ručí postupníkovi za dobytost pohledávky. Toto dovětek bych společností Panachilles, a. s. nedoporučovala do smlouvy vkládat. Vzor smlouvy o postoupení pohledávky je v Přílohách.

3.3.6 Faktoring

Dalším instrumentem, jež by mohla společnost Panachilles, a.s. využít při vymáhání svých pohledávek je faktoring.

Faktoring je způsob financování krátkodobých pohledávek, které mají lhůtu splatnosti kratší 90ti dnů. Spočívá v odkoupení těchto pohledávek před vypršením data jejich splatnosti specializovanou faktoringovou společností. Tímto by společnost Panachilles, a.s. získala plnění dříve, než by jej získala od svého dlužníka. Faktoring poskytuje řadu výhod. Jako hlavní výhody je možno jmenovat, že např. umožňuje dodavateli rychlé proplacení faktur, a to již před lhůtou splatnosti a dodavatel v důsledku tohoto může čerpat nižší bankovní úvěry. Další výhodou je, že některé faktoringové společnosti vyhodnocují platební morálku odběratelů a tyto statistiky nabízejí svým klientům. Hlavní nevýhodou faktoringu pak je, že je dražší než klasický úvěr od bank, a proto jej nelze společnosti Panachilles, a.s. doporučit pro dlouhodobější financování.

3.3.7 Zápočet pohledávky

Další možností jak nepřímo vymoci pohledávku je využití institutu započtení. Pokud by měla společnost Panachilles, a. s. nesplacenou pohledávku za určitým odběratelem, a znala další podnikatelský subjekt, který s tímto odběratelem obchoduje a má vůči němu závazky, mohla by mu navrhnout jejich započtení. Zápočet by společnost Panachilles, a. s. mohla uplatnit i tehdy, pokud by se její obchodní partner zároveň stal její dodavatelem. Komplikací při započtení pohledávek by mohlo být, kdyby subjekt, u kterého má společnost Panachilles, a. s. nesplacenou pohledávku, měl uzavřenou doložku o zákazu započtení pohledávek ve smlouvě s podnikatelským subjektem, se kterým by společnost Panachilles, a. s. měla záměr započtení uskutečnit. Uzavření této doložky bych taktéž doporučovala společnosti Panachilles, a. s. při uzavírání kupních smluv se svými odběrateli.

3.4 Srovnání jednotlivých způsobů vymáhání pohledávek

Co se týče vymáhání pohledávek v soudním řízení, je třeba k tomuto vymáhání pověřit advokáta, a i když je tu pravděpodobnost, že pohledávku vymůže, je tu problém se

zdlouhavým soudním řízením, které může trvat i několik let. Během této doby se může stát, že se dlužník dostane do úpadku. Pověřit advokáta vymáháním pohledávek se společností vyplatí v případě většího množství pohledávek po splatnosti.

Rozhodčí řízení je kratší a nese s sebou nižší náklady soudní řízení, avšak ne každý obchodní partner přistoupí na rozhodčí doložku v kupní smlouvě. Postoupení pohledávek či faktoring nelze použít u každé pohledávky, neboť s sebou nese poměrně vysoké náklady, a z dlouhodobého hlediska jej proto nelze doporučit.

Z hlediska efektivity je dobré využít služeb inkasní kanceláře, která vyžaduje také vyšší náklady, avšak při momentální situaci společnosti Panachilles, a. s., kdy její dlužníci dluží poměrně vysoké finanční částky, se vyplatí. U inkasní kanceláře lze výhodu vidět v tom, že (bohužel jen některé) inkasní kanceláře požadují vyplacení provize až po vymožení pohledávky. Jako další výhodu vidím u dobrých inkasních kanceláří to, že narozdíl od soudu postupují rychle.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo navrhnout nejefektivnější způsob vymáhání pohledávek pro společnost Panachilles, a.s. V rámci analýzy této společnosti bylo zjištěno, že se svými pohledávkami nenakládá právě nejlepším možným způsobem. Zjistila jsem, že smlouvy nejsou sepsány advokáty, chybí v nich jakýkoli zajišťovací instrument, a k vymáhání pohledávek má společnost velmi laxní přístup.

V teoretické části byly popsány nejdůležitější fakta týkající se problematiky vymáhání pohledávek, byl zde popsán postup vymáhání pohledávek dle občanského soudního řádu, exekučního řádu a v rozhodčím řízení. Dále zde byly popsány zajišťovací instrumenty, institut promlčení, prekluze a další.

V části nazvané „Analýza problému“ jsem se zaměřila na postupy, kterými by společnost Panachilles, a. s. mohla zlepšit svou pozici při vymáhání nesplacených pohledávek. Společnost by si měla zejména zjistit informace o svých potencionálních i stálých obchodních partnerech z důvodu zjištění informací o jejich solventnosti. Měla by pravidelně prověřovat insolvenční rejstřík, centrální registr dlužníků, apod., aby případně mohla včas přihlásit svou pohledávku do insolvenčního řízení. Dále by měla pravidelně sledovat přijaté platby a vytvořit databázi svých dlužníků.

Po důkladném prověření svého obchodního partnera je zapotřebí sepsat smlouvu prostřednictvím advokáta. Bylo by dobré dohodnout se s obchodním partnerem a do smlouvy vložit rozhodčí doložku, případně sepsat notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti, čímž by se urychlilo případné soudní řízení.

Bylo zjištěno, že pohledávky společnosti rostou především v období červenec – říjen, kdy je období sklizně komodit, se kterými společnost obchoduje. Jelikož před tímto obdobím podepisuje společnost Panachilles, a. s. smlouvy na vysoké odběry těchto komodit, bylo by vhodné požadovat po obchodních partnerech – hlavních velkoodběratelích bankovní záruku. Tento institut je sice zpoplatněn, zato je však společnost Panachilles, a. s. zajištěna pro případ nesplacení pohledávek dlužníkem.

V případě, že je dlužník s platbou v prodlení, měla by ho společnost nejprve telefonicky zkontaktovat a upozornit na vzniklou situaci, pokud i přesto dlužník svůj dluh neuhradí, zaslat mu první, popř. druhou upomínku. Pokud dlužník nadále nebude hradit svůj dluh, měla by se s ním společnost dohodnout na sepsání uznání závazku, příp. pokud tak ještě neučinila notářského zápisu s doložkou přímé vykonatelnosti. Jednou z dalších možností je pak vyhledat podnikatelský subjekt, který má vůči dlužníkovi společnosti Panachilles, a. s. závazek, a požádat jej o započtení pohledávky.

Dalšími možnostmi, kterými lze vymoci pohledávku mohou být např. postoupení pohledávky, faktoring, forfaiting, apod. nicméně tyto nelze využívat dlouhodobě z hlediska finanční nákladnosti.

Jako nejlepší možnost v procesu vymáhání pohledávek jsem předsedovi představenstva společnosti Panachilles, a. s. doporučila využít služeb inkasní kanceláře, a to zejména proto, že společnost Panachilles, a.s. má v pohledávkách u svých odběratelů vázáno velké množství finančních prostředků, a pokud vyhledá solidní inkasní kancelář, zaplatí jí provizi až z vymožené pohledávky. Dalším řešením by mohlo být využití právní pomoci advokáta při soudním řízení, avšak tady je riziko zdlouhavého soudního procesu, kdy se může dostat dlužník společnosti Panachilles, a.s. do likvidace, úpadku, apod. než soudní proces skončí. Advokátovi je také na rozdíl od inkasní kanceláře třeba hradit poplatky za úkony, které učinil v souvislosti s vymáhanou pohledávkou, přičemž úspěšnost vymáhání pohledávek advokátem v případě problematických pohledávek je nižší, než vymáhání pohledávek prostřednictvím inkasní kanceláře. Cíl práce jsem tedy splnila.

Seznam použité literatury

- [1] BAŘINOVÁ, D. a VOZŇÁKOVÁ, I. *Pohledávky – právně – daňově – účetně*. 3. rozšířené vydání Praha: Grada Publishing, 2007, 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3.
- [2] BAŘINOVÁ, D. a VOZŇÁKOVÁ, I. *Pohledávky: vzory smluv a podání*. 2. aktualiz. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s, 2003, 128 s. ISBN 80-247-0581-8.
- [3] BUREŠ, J., DRÁPAL, L. *Občanský soudní řád I. a II. díl. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. 3392 s. ISBN 978-80-7400-107-9.
- [4] DRBOHLAV, J. a POHL, T. *Pohledávky z právního, účetního a daňového pohledu*. Praha: ASPI Publishing, 2004, 182 s. ISBN 80-86395-93-6.
- [5] KINDL, M., ŠÍMA, A., DAVID, O. *Občanské právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 407 s. ISBN 978-7380-098-7.
- [6] NESNÍDAL, J. *Kladivo na dlužníky*. Ostrava: Sagit, 2002, 170 s. ISBN 80-7208-312-0.
- [7] VAIGERT, D. a kol. *Pohledávky – Právní příručka věřitele*. Brno: Computer Press, a. s., 2005. 272 s. ISBN 80-251-0881-3.
- [8] VONDRÁKOVÁ, A. a kol. *Vymáhání pohledávek*. Praha: Aspi, a. s., 2006. 756 s. ISBN 978-80-7357-230-3.
- [9] WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 4. aktualiz. vydání. Praha: Linde, 2006. 729 s. ISBN 80-7201-595-8.

- [10] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- [11] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- [12] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- [13] Zákon č. 120/2001 Sb., exekutorský řád
- [14] Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů
- [15] Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon,
- [16] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- [17] Zákon č., 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Seznam zkratek a symbolů

VUT – Vysoké učení technické v Brně

Obchz – obchodní zákoník

ObčZ – občanský zákoník

Osř - občanský soudní řád

Eř - exekuční řád

aj. - a jiné

apod. - a podobně

atp. – a tak podobně

násl. - následující

resp. – respektive

tj. - to je

tzn. - to znamená

§ - paragraf

Seznam grafů a tabulek

Tab. 1: Výše pohledávek po splatnosti společnosti Panachilles, a.s. za rok 2009

Graf 1: Vývoj výše pohledávek v jednotlivých měsících za rok 2009

Graf 2: Podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách v roce 2009

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Kupní smlouva společnosti Panachilles, a.s.
- Příloha č. 2 Vzor: Upomínka platby
- Příloha č. 3 Vzor: Druhá upomínka platby
- Příloha č. 4 Vzor: Uznání závazku
- Příloha č. 5 Vzor: Návrh splátkového kalendáře
- Příloha č. 6 Vzor: Smlouva o splátkovém kalendáři
- Příloha č. 7 Vzor: Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti
- Příloha č. 8 Vzor: Smlouva o postoupení pohledávky
- Příloha č. 9 Vzor: Oznámení postoupitele dlužníkovi o postoupení pohledávky
- Příloha č. 10 Vzor: Kupní smlouva s rozhodčí doložkou
- Příloha č. 11 Vzor: Žaloba podaná k rozhodčímu soudu
- Příloha č. 12 Vzor: Žaloba podaná k obecnému soudu

KUPNÍ SMLOUVA

Uzavřená mezi:

Dodavatelem:

Panachilles a.s.
V rohu 434/3
142 00 Praha 4
zast.: Ing. Janem Šedivým

IČO: 28382811

DIČ: CZ28382811

Bank. spojení: ČSOB Pelhřimov

Číslo účtu: 220518274/0300

a

odběratelem:

IČO :

DIČ :

Bank. spojení :

Číslo účtu :

zast.:

Fax:

Dodavatel se zavazuje dodat a odběratel odebrat a zaplatit zboží na základě následujících podmínek:

1. Předmět plnění	: surový řepkový olej
2. Množství	: 25 t
3. Cena (bez DPH)	: 24 Kč/kg
4. Parita	: B/Praha
5. Termín dodání	: 01/2010
6. Způsob dopravy	: cisternou dodavatele
7. Kvalita	: u každé dodávky budou přiloženy jakostní znaky
8. Plat. podmínky	: splatnost 30 dnů od dodání

9. Jednání jménem společnosti: níže podepsaní prohlašují, že jsou v souladu s výpisem z OR oprávnění jednat a podepisovat za společnost samostatně a nesou plnou osobní zodpovědnost za právní úkony uskutečněné jménem společnosti

10. Obec. Podmínky : odběratel prohlašuje, že zboží a ani vzájemné závazky
a pohledávky nebudou zatíženy právy třetích osob

11. Záv. Ustanovení :

- smlouva nabývá platnosti dnem podpisu obou smluvních stran
- smlouva může být v jednotlivých bodech doplněna nebo pozměněna pouze na základě vzájemné písemné dohody
- do doby zaplacení zůstává zboží ve vlastnictví dodavatele
- smlouva byla podepsána smluvními stranami ve svobodné vůli, ne v tísní, jako projev souhlasu s jejím obsahem
- pokud nebude uvedeno jinak, platí ustanovení Obchodního zákoníku ČR
- oprávněné reklamace budou řešeny především formou dodání náhradního zboží
- **podepsaná faxová kopie smlouvy** je akceptovaná oběma smluvními stranami **a je rovnocenná s originálem** (po potvrzení vrátí smlouvu odběratel zpět dodavateli) – nafxovat zpět.
- případné reklamace jakosti zboží je povinen odběratel nahlásit ihned po přejímce zboží. Odběr a rozbor reklamovaného zboží provede Bureau Veritas CR s.r.o.

V Praze dne

.....

za dodavatele

.....

za odběratele

UPOMÍNKA PLATBY

DOPORUČENĚ

..... (dlužník: název společnosti)

..... (adresa, sídlo)

..... (IČO)

V dne

Věc:

Naše faktura – daňový doklad č. – upomínka platby.

Kontrolou přijatých plateb jsme zjistili, že dosud nebyla uhrazena naše faktura – daňový doklad č. ze dne znějící na částku Kč, která byla splatná dne Věříme, že se jedná pouze o nedopatření, a proto prosíme o provedení kontroly Vašich plateb.

Pokud jste v mezidobí shora uvedenou fakturu – daňový doklad již uhradili, považujte prosím tuto naši upomínku za bezpředmětnou.

S pozdravem

.....

(Věřitel: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

(podpis)

DRUHÁ UPOMÍNKA PLATBY

DOPORUČENĚ S DODEJKOU

Dlužník

..... (název společnosti)

..... (adresa, sídlo)

..... (IČO)

V dne

Věc:

Naše faktura – daňový doklad č. – upomínka platby.

Vážení,

dne Vám byla zaslána upomínka platby naší faktury č.
ze dne splatné Vyzvali jsme Vás, abyste dlužnou částku
uhradili v náhradním termínu do Kontrolou přijatých plateb jsme zjistili,
že přes výše uvedenou výzvu a poskytnutí náhradního termínu jste platbu neprovedli.

Žádáme Vás proto důrazně, abyste úhradu provedli obratem. Nebude-li výše uvedená
částka připsána na náš účet č. vedený u nejpozději
..... předáme již bez dalšího věc právnímu zástupci k soudnímu vymáhání.
V takovém případě budeme žalovat též úroky z prodlení a náhradu nákladů soudního
řízení včetně nákladů právního zastoupení.

S pozdravem

.....

(Věřitel: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

(podpis)

UZNÁNÍ ZÁVAZKU

V souladu s ustanovením § 323 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku v platném znění uznává tímto (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo) jako dlužník svůj závazek ve výši Kč vůči obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo) jako věřiteli, vyplývající z kupní smlouvy uzavřené mezi dlužníkem a věřitelem dne a zavazuje se tento závazek uhradit nejpozději do Dlužník uznává svůj dluh v rozsahu výše uvedeném a úroků z prodlení sjednaných v uvedené kupní smlouvě.

V dne

.....

(Dlužník: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

(podpis)

NÁVRH SPLÁTKOVÉHO KALENDÁŘE

Dlužník obchodní společnost (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo) tímto prohlašuje, že svůj závazek v celkové výši Kč (slovy:) vůči věřiteli obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo), vyplývající z neuhrazené faktury – daňového dokladu věřitele č. ze dne bude splácet v pravidelných měsíčních splátkách ve výši Kč (slovy:) splatných vždy nejpozději ke každému 10. dni v měsíci, počínaje měsícem roku až do úplného zaplacení celé dlužné částky a to pod ztrátou výhody splátek v případě prodlení s úhradou kterékoliv splátky. První splátka bude uhrazena nejpozději do

.....

(Dlužník: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

(podpis)

SMLOUVA O SPLÁTKOVÉM KALENDÁŘI

..... (název společnosti)

..... (IČO)

..... (adresa, sídlo)

zastoupená: (jméno a příjmení)

jako „**věřitel**“

a

..... (název společnosti)

..... (IČO)

..... (adresa, sídlo)

zastoupená: (jméno a příjmení)

jako „**dlužník**“

uzavřeli níže uvedeného dne, měsíce a roku tuto

smlouvu o splátkovém kalendáři:

Čl. I

Věřitel a dlužník prohlašují, že uzavřeli dne v ústní formě smlouvu o půjčce, kterou věřitel půjčil dlužníkovi částku Kč (slovy:)

Čl. II

Věřitel a dlužník sjednávají touto smlouvou splátkový kalendář následujícím způsobem: dlužník je povinen svůj dluh vůči věřiteli ve výši Kč uhradit v deseti měsíčních splátkách po Kč splatných vždy k 15. dni příslušného měsíce

počínaje kalendářním měsícem následujícím po uzavření této smlouvy a to pod ztrátou výhody splátek v případě prodlení s úhradou kterékoliv splátky.

Dlužník je povinen hradit výše uvedené splátky na účet věřitele č.
vedený na jeho jméno u

Čl. III

- 1) Tato smlouva může být měněna pouze dohodou smluvních stran a to písemnými dodatky podepsanými oběma smluvními stranami.
- 2) Tato smlouva se vyhotovuje ve dvou vyhotoveních, z nichž každá smluvní strana přebírá po podpisu smlouvy jedno vyhotovení.
- 3) Každé řádně podepsané vyhotovení má právní sílu originálu.
- 4) Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva byla uzavřena na základě jejich pravé svobodné a vážné vůle, nikoli v tísní nebo za nápadně nevýhodných podmínek. Na důkaz toho připojují své vlastnoruční podpisy.

V dne

.....
(Věřitel: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)
(podpis)

.....
(Dlužník: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)
(podpis)

NOTÁŘSKÝ ZÁPIS

sepsaný notářkou, notářkou se sídlem v dne .
..... v notářské kanceláři, v

Dne se dostavil do kanceláře notářky za obchodní společnost
..... (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo), zapsanou v obchodním
rejstříku vedeném Městským soudem v v odd., vložce č.,
..... (zástupce: jednatel, předseda představenstva apod.) společnosti
..... (zástupce: jméno a příjmení), r.č., bytem,
dle svého vlastního prohlášení způsobilý k právním úkonům, jednající za shora
uvedenou obchodní společnost a přede mnou, notářkou učinil toto

-----PROHLÁŠENÍ-----

Obchodní společnost (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo),
zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v v odd.,
vložce č. je dlužníkem obchodní společnosti (věřitel:
název společnosti, IČO, sídlo), zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským
soudem v v odd., vložce č., z důvodu nezaplacení faktury
číslo ze dne splatné znějící na částku
..... Kč (slovy:).

Obchodní společnost (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo),
prohlašuje, že svůj závazek ve výši Kč (slovy:) vůči
věřiteli obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo),
uznává co do jeho důvodu i výše.

Obchodní společnost (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo), jako
dlužník se zavazuje zaplatit dlužnou částku Kč (slovy:)
věřiteli obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo)
nejpozději do (slovy) roku (slovy) (..)

Obchodní společnost (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo) zároveň jako osoba povinná dává výslovné svolení k tomu, aby tento notářský zápis byl vykonatelný ve smyslu ustanovení § 274 písm. e) občanského soudního řádu co do povinnosti zaplatit obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo) jako osobě oprávněné dlužnou částku Kč (slovy:) tak, aby i bez předchozí žaloby na základě tohoto notářského zápisu mohl být veden výkon rozhodnutí nebo exekuce obchodní společnosti (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo) jako osoby oprávněné proti obchodní společnosti (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo) jako osobě povinné.

O tomto právním úkonu byl tento notářský zápis sepsán, účastníku přečten, jím schválen a jím vlastnoručně podepsán. Poté zápis podepsala notářka a připojila k němu otisk své úřední pečeti.

(jméno notáře, notářky)

Notářka

(jméno dlužníka v.r.)

L.S.

Stejnopis tohoto notářského zápisu, který se ve dvou vyhotoveních vydává účastníku obchodní společnosti (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo), souhlasí doslovně s prvopisem založeným ve sbírce listin notářky

(otisk úřední pečeti notáře, podpis notáře)

(otisk úředního razítka)

SMLOUVA O POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

..... (postupitel: název společnosti, IČO, sídlo), zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v jako soudem rejstříkovým v odd., vložka č., jednající jednatelem jako „**postupitel**“ na straně jedné

a

..... (postupník: název společnosti, IČO, sídlo), zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v jako soudem rejstříkovým v odd., vložka č., zastoupená společníkem jako „**postupník**“ na straně druhé

Uzavírají níže uvedeného dne, měsíce a roku ve smyslu ustanovení § 524 a násl. občanského zákoníku tuto

smlouvu o postoupení pohledávky:

Čl. I

- 1) Postupitel má vůči dlužníkovi, společnosti (dlužník: název společnosti, IČO, sídlo), zastoupenou peněžitou pohledávku ve výši Kč (slovy:) z titulu nezaplacení kupní ceny vyplývající ze smlouvy č. mezi nimi uzavřené dne
- 2) Částka Kč uvedená v odst. 1) tohoto článku byla dlužníkovi vyúčtována fakturou – daňovým dokladem č. dne, splatným

Čl. II

Postupitel tímto postupuje svoji pohledávku za dlužníkem specifikovanou v čl. I, odst. 1 této smlouvy postupníkovi za úplatu odpovídající 80 % hodnoty postoupené pohledávky, tj. za úplatu ve výši Kč (slovy:) a postupník tuto pohledávku za zde uvedenou úplatu přebírá.

Čl. III

Dohodnutá úplata Kč je splatná do 5 kalendářních dnů od podpisu této smlouvy na účet postupitele vedený u, číslo účtu

Čl. IV

K přechodu práv k pohledávce specifikované v čl. I, odst. 1) této smlouvy dochází zaplacením úplaty uvedené v čl. II této smlouvy, kdy se stane postupník věřitelem dlužníka uvedeného v čl. I, odst. 1) této smlouvy.

Čl. V

Postupitel předává při podpisu této smlouvy postupníkovi veškeré doklady, které se vztahují k pohledávce specifikované v čl. I, odst. 1) této smlouvy a které má k dispozici. Výčet dokladů je uveden v příloze č. 1 této smlouvy.

Čl. VI

Postupitel prohlašuje, že postoupení pohledávky dle této smlouvy neodporuje jeho dohodě s dlužníkem.

Čl. VII

Postupitel se zavazuje, že bez zbytečného odkladu po nabytí účinnosti této smlouvy oznámí postoupení pohledávky dlužníkovi.

Čl. VIII

- 1) Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti podpisem oběma smluvními stranami.
- 2) V otázkách touto smlouvou výslovně neupravených platí pro právní vztah jí založený ustanovení obecně závazných právních předpisů, zejména ustanovení § 524 až 530 občanského zákoníku v platném znění.
- 3) Tato smlouva se vyhotovuje ve dvou vyhotoveních, z nichž po jednom vyhotovení smlouvy přebírá po jejím podpisu každá smluvní strana. Každé řádně podepsané vyhotovení má právní sílu originálu.

- 4) Smluvní strany prohlašují, že tuto smlouvu sepsaly po vzájemném projednání, svobodně a vážně, podle své pravé vůle, nikoli v tísní či za nápadně nevýhodných podmínek. Na důkaz toho připojují své vlastnoruční podpisy.

V dne

.....

(název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

postupitel

(podpis)

.....

(název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

postupník

(podpis)

OZNÁMENÍ POSTUPITELE DLUŽNÍKOVI O POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

..... (dlužník: název společnosti)

..... (adresa, sídlo)

..... (IČO)

zastoupená: (jméno a příjmení)

V dne

Věc:

Oznámení o postoupení pohledávky

Vážený pane,

na základě kupní smlouvy č. ze dne Vám dodala naše obchodní společnost (věřitel: název společnosti, IČO, sídlo), semeno řepky olejné, kterou vyúčtovala dne fakturou – daňovým dokladem č., splatným, a to ve sjednané částce Kč (slovy:). Uvedenou fakturu jste do dnešního dne nezaplatili, nereagovali jste ani na naše upomínky činěné jak ústní formou, tak i formou písemnou. Váš závazek tedy trvá v plné výši.

Dne uzavřela naše obchodní společnost jako postupitel smlouvu o postoupení pohledávky ve smyslu ustanovení § 524 a násl. občanského zákoníku s obchodní společností (postupník: název společnosti, IČO, sídlo) jako postupníkem. Smlouvou o postoupení pohledávky se obchodní společnost (postupník: název společnosti) stala Vaším věřitelem namísto naší obchodní společnosti.

Ve smyslu smlouvy o postoupení pohledávky a příslušných ustanovení občanského zákoníku Vám tímto postoupení shora specifikované pohledávky oznamujeme s tím, že nyní jste svůj závazek zaplatit Kč povinný splnit obchodní společnosti (postupník: název společnosti, IČO, sídlo).

.....

(Věřitel: název společnosti)

(zastoupení: jméno a příjmení, funkce)

(podpis)

Kupní smlouva s rozhodčí doložkou

I. Smluvní strany

Kupující:

..... (název společnosti)

..... (IČO)

..... (adresa, sídlo)

..... (bankovní spojení)

zastoupená: (jméno a příjmení)

a

..... (název společnosti)

..... (IČO)

..... (adresa, sídlo)

..... (bankovní spojení)

zastoupená: (jméno a příjmení)

II. Předmět plnění

1. Předmětem smlouvy jsou dodávky dle příslušné ČSN – dále jen zboží v celkovém množství tun, které se prodávající zavazuje dodat kupujícímu od do, a ten je převzít a zaplatit.

Základní jakostní parametry (zboží, suroviny)

.....

.....

.....

III. Kupní cena

1. Cena je stanovena ve výši Kč/kg vč. DPH FCO
.....

IV. Doba plnění, dílčí dodávky

1. Prodávající je povinen dodat zboží uvedené v této smlouvě v době od
do, před takto stanovenou dobou může prodávající dodat zboží jen po
předchozím písemném souhlasu kupujícího. Harmonogram dílčích dodávek bude
upřesněn vždy na kalendářní týden s termínem vždy v na následující
kalendářní týden.

V. Všeobecné dodací podmínky

1. Zboží bude dodáno jeho připravením převzetí a jeho převzetím kupujícím v
..... (místo a přesná adresa plnění). Změna místa dodávky může být pouze
po vzájemné dohodě obou smluvních stran.
2. Kupující nabývá vlastnictví ke zboží až po úplné úhradě odebraného zboží.
3. Zaplacení kupní ceny
- prodávající je oprávněn fakturovat kupní cenu až po dodání zboží a fakturu vystaví
do dnů po dodání zboží
 - faktura musí obsahovat : označení faktury a její číslo, název společnosti a
sídlo obou smluvních stran, uvedení množství dodaného zboží a den jeho dodání,
bankovní spojení obou smluvních stran, cenu dodaného zboží, fakturovanou
částku, údaj o splatnosti faktury
 - kupující je povinen zaplatit fakturu do dnů od jejího doručení
4. Podstatné porušení smlouvy
- Smluvní strany považují za podstatné porušení smlouvy nedodání zboží ani do
..... dnů po uplynutí dodací lhůty; nedodání náhradního zboží podle
záručních podmínek do dnů po vrácení vadného zboží.
5. Dodávky nelze započítat bez písemného souhlasu prodávajícího se třetími subjekty.

VI. Záruka

1. Prodávající prohlašuje, že zaručuje dohodnuté vlastnosti zboží podle záručních podmínek, které jsou přílohou této smlouvy, a to po dobu

VII. Úroky z prodlení

1. Pokud kupující nezplatí kupní cenu stanovenou v této smlouvě ve stanoveném termínu (dle podmínek této smlouvy), je povinen zaplatit prodávajícímu z nezaplacené částky úrok z prodlení ve výši % za každý den prodlení.

VIII. Závěrečná ustanovení

1. Tato smlouva může být měněna nebo doplněna jen v písemné formě v podobě číslovaných dodatků po vzájemné dohodě obou smluvních stran.
2. Smlouva je vyhotovena ve dvou exemplářích, oba s platností originálu s tím, že podpisy oprávněných zástupců smluvních stran budou učiněny na všech listech smlouvy.
3. Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky. Veškeré spory vzniklé z této smlouvy nebo v souvislosti s ní budou rozhodovány Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu a Pravidel třemi rozhodci. Strany se zavazují splnit povinnost uloženou jim rozhodčím nálezem.
4. Smluvní strany shodně prohlašují, že si tuto smlouvu před jejím podpisem přečetly a že byla uzavřena na základě jejich pravé a svobodné vůle, určitě a vážně, nikoli v tísní či za nápadně nevýhodných podmínek, toto stvrzují svými podpisy.
5. Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu obou smluvních stran.

Vdne.....

.....

prodávající

.....

kupující

Žaloba

podaná k rozhodčímu soudu

Rozhodčí soud v Praze

(Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky)

Adresa: Praha 1, Dlouhá 13, PSČ 110 00

Žalobce:

Název společnosti:.....

Adresa:

IČO:

Žalovaný:

Název společnosti:.....

Adresa:

IČO:

Žaloba o zaplacení Kč (s příslušenstvím)

Dne byla uzavřena mezi žalobcem jako prodávajícím a žalovaným jako kupujícím kupní smlouva č. na tun surového řepkového oleje. Dodávka se uskutečnila dne a byla fakturována fakturou č. Přesto, že žalovaný zboží odebral, ve stanovené lhůtě splatnosti ani po následných upomínkách do dnešního dne fakturu neuhradil.

Důkazy:

kupní smlouva č.

faktura č.

upomínky ze dne a

1. Pravomoc Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je založena na rozhodčí doložce obsažené v čl. VIII. Výše uvedené smlouvy. Žalobce jmenuje rozhodcem
2. Vzhledem k tomu, že navrhovatel se nemůže domoci svého práva smírnou cestou navrhuje, aby Rozhodčí soud vydal

ROZHODČÍ NÁLEZ

kterým zaváže žalovaného k zaplacení částky Kč s úrokem
denně ode dne podání žaloby do zaplacení a nákladů řízení ve výši Kč.

V dne

.....

Za žalobce
(jméno a příjmení)

ŽALOBA

podaná k obecnému soudu

Krajský soud v

Adresa:, PSČ

Žalobce:

Název společnosti:.....

Adresa:

IČO:

Žalovaný:

Název společnosti:.....

Adresa:

IČO:

Žaloba o zaplacení Kč (s příslušenstvím)

Dne byla uzavřena mezi žalobcem jako prodávajícím a žalovaným jako kupujícím kupní smlouva č. na tun surového řepkového oleje. Dodávka se uskutečnila dne a byla fakturována fakturou č. Přesto, že žalovaný zboží odebral, ve stanovené lhůtě splatnosti ani po následných upomínkách do dnešního dne fakturu neuhradil.

Důkazy:

kupní smlouva č.

faktura č.

upomínky ze dne a

Vzhledem k tomu, že navrhovatel se nemůže domoci svého práva smírnou cestou navrhuje, aby Krajský soud v Praze vydal

PLATEBNÍ ROZKAZ

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci Kč s úrokem % denně ode dne podání žaloby do zaplacení a nahradit mu náklady řízení.

V dne

.....

Za žalobce (Jméno příjmení)

Soudní poplatek Kč zaplacen kolky.